

ERDÉLYI GAZDA

AZ E. M. G. E. HAVONTA EGYSZER MEGJELENŐ HIVATALOS LAPJA

Előfizetési árak:	Főszerkesztő:	Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Egész évre — — — — — 8.— P.	1936—1940. aug. 30-ig.	Kolozsvár, Majális-utca 16. sz.
Tagoknak tagsági díjjal évi 2.— P.	TELEKI ÁDÁM gr.	Telefon: 21-58.
Egy szám ára — — — — — .50 P.		Póstatakarék csekszám 72300.

NINCS MENTSÉG.

Irta: DEMETER BÉLA.

Már kora tavasszal utrakelt gazdaköri vándor-tanárunk, de az első faluból — Szászfenesről, visszatért a csendőrség. Gazdasági kémkedéssel vádolták.

Gazdaköri üléseinket ismételt — erélyes fellépésünkre sem engedélyezték.

Egyik községből csendőrség üzte ki tanfolyami előadóinkat.

És így tovább...

Nem lehet —, hiábavaló minden igyekvés — szólt a kétségbeesett megállapítás.

Lehet —, mert kötelesség! hangzott az elnökség utasítása, hiszen a magyar gazdatársadalom csak természetes életjogát óhajtja érvényesíteni. A tömegigényeket pedig sohasem lehet elfojtani. Előre tehát EMGE munkások!

És egymást követték az utazások Bukarestbe, kilincselések hatóságoknál egyszer-kétszer — annyszor, míg valami mégis csak kialakulhatott.

Az öntudatra ébredt gazdatársadalom töretlen erkölcsi ereje, élni akarása, közösségi szellemben megfogamzott, legyőzhetetlen eszelekvő akarata diktált! Az akarata, — mert kezdetben az indulásnál az értelemhez, józan belátáshoz, szívhez szóltunk. Jajveszékélés, oktalan síránkozás helyet öntudatot! Milliós tömegek csak széteső állapotban juthatnak a lejtőre, az erdélyi magyarság 70%-a viszont röghöz kötött, viharedzett, küzdelmekben megizmosodott — földművelő nép, melynek éreznie kell, hogy ő érték és erő, ha szervezkedik. Tudnia kell, hogy az értéknek és erőnek összefogása mit eredményez, mit hozhat magával. Ez a réteg az itt élő magyarság megingathatatlau alapja, minden, de minden rajta nyugszik. A felelősség is — a nemzet jövőjéért. Alljon össze és dolgozzon, hogy a föld megmaradjon a lába alatt,

tanuljon, hogy nemzeti vagyonát tovább növelhesse gyermekeinek.

A szózatra az izmos karok egybefonódtak s a tespedésből újjáéledt gazdatársadalom élni és dolgozni akart.

Ez a magyarázata annak, hogy az EMGE a legvésebb időben is cselekedett.

Kevés napot és hónapot számláltunk azóta és mégis minden megváltozott. Gazdanapjaink gyanakvó csendőrmegfigyelői helyett már a m. kir. miniszterelnök hallgatta és nézte végig gyalui gazdaösszejöveteleinket. Tekintete megnyugodott, megpihent Kalotaszeg híres népének gyülekezésén. Erőt, akaratot látott és az együttérzés ütemére verhetett a szíve, amikor nehézveretű beszédeben utalt az EMGE nemzetmeztartó szerepére.

A multtal aligha fogunk sokat perlekedni. Van ennél komolyabb feladat is. Az egyesület — amint az igazgatóválasztmány ülése kinyilatkoztatta: változatlanul — szélesebb munkaterületen, jelentősebb eszközökkel, messzemenő támogatással — halad a maga útján. A visszatért Erdély minden magyar gazdájáért! Különbség nélkül. Abban a testvéri közösségben, amit a kisebbségi sors nyomasztó légköre és egymásrautaltsága szült és amit ma be kell tetőzni pihenést nem ismerő munkával. Behozni két évtized veszteségeit és mulasztásait, nemzeti vagyonban és tudásban. Megépíteni a jövőt. A magyar gazdák felelőssége ma sem kisebb, mint augusztus 30-a előtt. Mondhatnánk azt is, hogy súlyosabb, — mert ezuttal nincs csendőrterror, fojtogató államhatalom, tehát nincs mentség a közös alkotó munka, a közös feladat vállalása alól.

November.

I. A szántóföldön.

A rendkívüli viszonyok miatt az idén alaposan megkésték a cséplési munkálatok. Befejezésük után, — őszi vetésű gabonaféléinket sürgősen triöröztessük és rostáltassuk ki, hogy a vetést mielőbb elvégezhessük. Nedves, vagy száraz esásvázó szerrel közvetlenül vetés előtt pácoljuk be gabonánkat s a legsürgősebben igyekezzünk elvégezni az őszi vetéseket, mert igen valószínű, hogy a szép szeptember és október után esős november következik.

A későn lekerült és ezen esetekben rendszerint tökéletesen be nem érett kukoricát, a legnagyobb gondossággal raktározzuk, mert ismét az a veszély fenyeget, ami a tavaly is fennállott: rengeteg csiraképtelen kukoricánk volt. Kukoricatörés után minél sürgősebben hordjuk haza a kukorica szárát is, mert míg az idejében learatott kukorica takarmányértékben szinte felér egy tonna szénával, addig a későn aratott, úgyszólván csak értéktelen rost. A frissen vágott kukoricaszárát szártéppel, vagy szeckavágóval aprítjuk fel, vagy szártéppel tépessük fel s répával elegyen (szeckázva) verméljük el.

A kukoricaszár vágásánál sohase felejtjük el, hogy a kukoricamoy mindég a szárnak utolsó, — vagy utolsóelőtti izközében húzódik áttelelni, ezért mindég közvetlenül a föld színe fölött vágjuk. Ellenkező esetben a mi takarmányunkon és költségünkön telettjük át ezt a veszedelmes ellenséget.

A betakarított szójatermést egész vékonyan rétegezzük és naponta lapátoljuk át, hogy a könnyen romló és penészesedő termést megmenthessük.

II. Réti és legelő.

A réteken mielőbb végezzük el az elengedhetetlenül szükséges réthasogatást, — vagy lánboronával történő boronálást és a vakondtörések eltérgetését szolgáló tövisboronálást. A vizenyős területeken ássunk vízlevezető árkokat, hogy a tél folyamán felgyülemelő csapadék-víz a korai tavaszi növényfejlődést ne gátolja. A hónap vége felé hordjuk ki és teregezzük el az istállótrágyát és szerezzünk be a savanyu rétek részére trágyamészét, hogy az első hóra rászórhassuk. A rétekre különösképen vigyázzunk, — hagyjunk fel a későig tartó legeltetéssel s ehelyett állatállományunk takarmányszükségletéről gondoskodjunk inkább a már többször ismertett módokon.

A legelőkön ugyancsak végezzük el a boronálást minél nehezebb szerszámokkal s a vakondtörések elsimítására használjunk rétygalyut es tövisboronát. Az állandó esőzések beálltával semmi esetre se hajtsuk többé a jószágot a legelőre, mert a felázott talajban minden taposás nyomán mélyedés keletkezik, ahol a fűállomány kipusztul.

IV. Allattenyésztés.

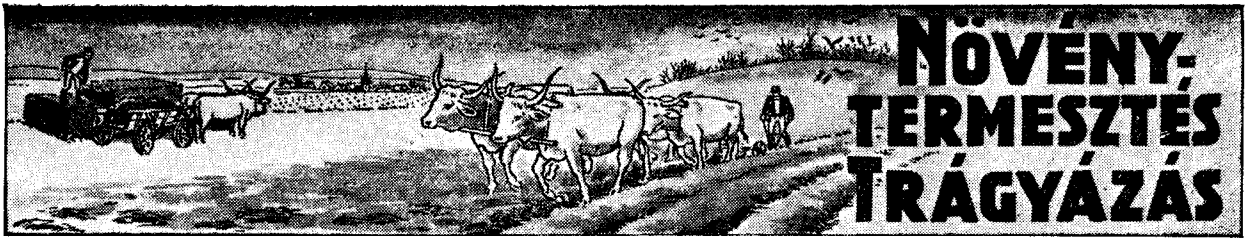
A magyar kormány támogatásával és számdékának megfelelően az erdélyi apaállatállomány rövidesen lényegesen javulni fog, ezért a tenyésztési kérdéseket az apaállatok megérkezése után tárgyaljuk részletesebben. Most egyelőre az legyen minden gondunk, hogy meglévő állományunkat a rendelkezésre álló zöld takarmányok, répa, szójaszalma, lóherepólya, leveles répafej, kukoricaszár, takarmánykáposzta, tarlóba vetett csöves csalamádé stb. takarmányok etetésével minél gazdaságosabban és mégis célszerűen oldjuk meg. A befedezettett kancák és befolyatott tehenek vemhességüknek utolsó harmadában vannak, amikor is mézsbén és fehérjében gazdag takarmányokat oly mértékben kell etetnünk, hogy az a vehemnek kb. napi fél kg. súlygyarapodására szükséges tápanyagmennyiséget is magába foglalja.

IV. Kertgazdaság.

November a gyümölcsfaültetésnek és gyümölcsfák trágyázásának kedvező hónap. A csurgó alatti tányérokot, vagy idősebb fáknál a gyűrűket ássuk fel és a ráterített istállótrágyát ássuk be. A zöldségeskertben agyagos talajon el kell vetni a murkot és petrezselymet. A téli salátát és téli spenótpalántákat ültessük ki s a nagyobb hidegek beálltával takarjuk be vékony gyümölcsfalevél réteggel. Őszi ásást, tisztogatást, kitisztított virágmagvak eltevését és komposztelepek megtöltését most végezzük el. A gyümölcsraktározó helyiségekben napos, száraz időben gyakran szellőztessünk.

V. Egyleti élet.

Hatalmas lendülettel és nagy munkakedvvel folytassák tevékenységüket gazdaköreink. A vetőmag, tenyészállat, gép, trágyatelep, nidmérleg, istállóépítés, stb. kormányakcióknak mikénti igénybevételét beszéljük meg a gazdakörökben s tekintettel a csökkent létszámú tanfolyami előadókra, sürgősen jelentsük be tanfolyami igénylésünket.

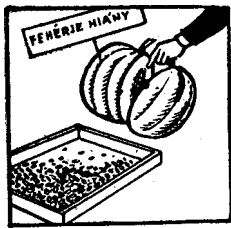

Kedves Gazdatestvéreim!

szabad magyar földön.

Kedves Gazdatestvéreim! A német közmondás azt tartja, hogy minél több az eső novemberben, annál termékenyebb lesz a következő év, de ha a hó sáros földre hull, — az inséget jelent a jövő évre. Gazdasági munkáink kitolódtak és még mindig akad november hó elején vetni való. Ilyenkor nem sikerül jól a talajelőkészítés és ezért igen jó hatással van a nitrogén műtrágya. A használt műtrágya a búza kezdeti fejlődését gyorsítja s így a későn vetett búza is megerősöve megy a télnek.

Az őszi betakarítás egyik úgynevezhető „idénytakarmanya” a tök. Kisgazdáink előszeretettel takarmányozzák vele lovaikat. Rendszerint az egész tököket, húsát magházzal együtt adják oda. Pedig ezzel kettős kárt okoznak. A tökmagtól elég gyakran kólikát kap a ló.

Anyagi károsodás is társul még ehhez, mert az összegyűjtött tökmag levegőn szárítva könnyen eladható, az olajgyáraknak. Értékes olajat és pogácsát állítanak elő belőle. Megállapított tény, hogy a sertéseken kívül a többi állat nem rájja meg a tökmagot kellően, — sőt igen nagy részét épen nyeli le, ennek következtében emésztetlenül üríti ki. A tökhús fehérjeszegény és ezért takarmányozásnál erre mindig figyelemmel kell lenni.

A kellően be nem érett kukorica takarmányozásánál is a legnagyobb óvatosságot tanúsítunk. Lovaknál, — különösen vemhes kancáknál komoly bajt okozhat egy ilyen erjedési baktériumokat tartalmazó takarmány. Kólikát, elvetélést és más súlyos betegséget okoz.

A jövő évben a mák termelése nagyobb területeken indulhat meg, mert nemcsak a mák magva, hanem a mákgubó a kicsépelés után is értékesíthető. A mák-termelés alapfeltétele az őszi mélyszántás. A mák gyommentes talajt ki-

ván, ezért lehetőleg trágyázott kapás után következzék. Ilyen földet szemeljünk ki erre a célra és szántsuk le az őszi folyamán, hogy a téli fagy a rögöket tudja szétomlasztani.

A levágott kukoricaszár legtöbb esetben a kései beérés folytán nyers. A mezőn kupokban hagyva a késő őszi esők kilugozzák és megfedeik. Elraktározva nagyobb csomókba összerakva ki van téve a megpenészesedésnek. Tanácsos a csalamádéhoz hasonlóan

tépve zombolyázni vagy szilózni. Leveles répafejet, tököket, répaszeletet, zöldtakarmányt szoktak hozzákeverni, hogy az élénk erjedéshez szükséges víztartalmat biztosítsák. Ugyancsak szilózással menthető meg az esetleg megfagyott répa vagy burgonya is. Itt a szárazanyag mennyiséget polypávvál emeljük. Kísérletek szerint a kalapácsos örlőgépeken átdolgozott búzapolyva szálkáinak káros hatása teljesen megszűnik.

Az idei esős nyár igen kedvezett a gyomoknak. A gyomos földek pedig a vetési bagolyvilla (*Agrotis segetum*) nevű kártevő kedvenc tanyái. A hernyója mocsospajor néven közismert. Két nemzedéke van. A második ősszel jelentkezik, ennek utódai telelnek át. Az áttelelésre készülő hernyó késő őszi egészen a fagyok beálltáig rág. Megelőzni kártételét okszerű gyomirtással lehet. Ha a baj megvan, csak permetezés segíthet.

Kedves Gazdatestvéreim! A betakarítás, őszi vetés és őszi mélyszántás maradéktalan befejezte után, ha az útviszonyok megengedik, szállítsunk gazdasági udvarunkba homokot, kavicsot, agyagot. Tavasszal a korszerű gazdálkodás két alapvető építőmértékének: a trágyatelepnek és szilónak építését végezzük el. Az úttörő kisgazdáknak ebben a segítségükre siet a magyar királyi Földművelésügyi Minisztérium. Az EMGE ebben segítségét felajánlja és a módokat közli az érdekeltekkel.

A téli hosszú estéket töltsük el önképzéssel, olvassunk, járjunk el a gazdakörbe és ott beszéljünk meg a téli gazdasági tanfolyam megrendezését.

A tanfolyamon való vizionlátásig vagyok Berend, 1940 november 1.

magyar gazdatestvéri szeretettel
BIKFALVY FERENC,

Az istállótrágya kihordása és alászántása.

Irta: Seyfried Ferenc EMGE titkár.

A falvakban most különösen kevés a pénz. Nehezen indul az értékesítés s így igen érthető, hogy minden pénzkidrást kétszer is meggondol a gazda. Bár csak annyira krajcároskodnának a természetben veszendőbe menő értékekkel is. A legnagyobb hanyagság és egyúttal a legtöbb kár a trágyakezelésnél észlelhető. Már számtalan esetben bebizonyítottuk, hogy egy nagy marha által termelt évi 100 q. istállótrágya 105—125 pengő (1.150—1.750 lej) értékű műtrágyának felel meg, amennyiben jól kezeljük, viszont, ha régimódi módon nem törődünk vele, még feleannyit sem ér. Ime, egyrészt nincs pénzünk csizmára, másrészt 50—60 pengőt dobunk ki az ablakon minden évben és minden számosállat után.

Amíg az istállótrágya a földbe jut, három időszak is veszélyezteti annak értékes tápanyagkészletét. Az első veszélyt a trágyatelepen való helytelen kezelés jelenti. Másodikat a tavaszi trágyázási időszak, harmadik veszély a kupacokban való szárítgatás és későbbre való aláforgatás.

A helyes trágyatelep és trágyakezelés leírásával részletesen foglalkozunk az Erdélyi Gazda 1941. évi naptárában. Ezért itt nem is írjuk le, mert amúgy is megveszi minden haladó magyar gazda ezt a naptárt. A második veszélyt, — a tavaszi trágyázási időszakot — könnyű elhárítani, mert senki sem törekszik saját vesztére. Gyakorlati tapasztalatok szerint ugyanis a tavaszi trágyázás nagyon rossz termést eredményezhet szárazság esetén, mivel az ősszel felszántott földet újból felszántjuk, tehát lazítjuk és kiszárítjuk. A tavaszi trágyázás egyúttal erősen késlelteti a vetés és érés idejét is. Ezért a korán vetésre kerülő tavaszi gabonák alá nem is alkalmazzuk. A kukorica még meghálálja az esetben, ha a trágyázással nem várjuk meg a vetés idejét, hanem tavasszal, amint a földre mehetünk, szétterítjük és rögtön aláforgatjuk. A burgonya tavaszi trágyázása viszont, rontja a burgonya minőségét és eltarthatóságát.

A tavasszal adott istállótrágya ez évben nem fokozza a kellő mértékben a termést, mivel a talajélet csak későbbre alakítja át a növények által is felvehető vegyületté.

A felsorolt érveket összesítve beláthatjuk, hogy a mi éghajlatunk alatt kizárólag a júniusban kezdődő és késő őszi lefagyással befejeződő időszak az istállótrágya szétterítésére és alászántására. A téli havon szétterített trágyázási mód szintén káros a gazdára nézve, mivel sok tápanyag megy veszendőbe.

Harmadik veszély a kupacokban való szárítgatás és későbbre való aláforgatás. Istennek hála, már sok gazdaságban csak rossz emlékként maradt vissza. A legtöbb gazda már rájött, hogy a kupacokban teljesen kiszárad a trágya, a nitrogén elillan ammóniák alakjában, az eső

pedig egy-egy csomóba mossa a megmaradt tápanyagot s bújja folt keletkezik. A szétteregetett, de későbbre alászántott trágya szintén óriási károsodást jelent. Amit aláforgatunk, az már nem trágya, hanem szalmás szemét.

A legmegfelelőbb istállótrágyázást pász-mákban végezhetjük. A föld szélére hordott szarvasból, vagy ha a trágyatelep közel van, a trágyatelepről egy akkora pászmára hordjuk a trágyát, amekkorát a rendelkezésünkre álló igaerővel egy nap alatt könnyen aláforgathatunk. A trágyahordáskor, vagy rögtön a szekérről terítjük el a trágyát, vagy a 4x4 öles területek közepébe rakunk egy-egy kupacot. De a kihordás után azonnal szétterítik külön munkások és még aznap aláforgatják. Az utóbbi eljárással valamivel egyenletesebben oszthatjuk el a trágyát.

Megemlítjük még, hogy k. holdanként 100 q. istállótrágya gyenge, 200 q. közepes, 300 q. erős trágyázást jelent. A szántóföld állandó termőerőbentartására, legalább minden öt évben, közepes trágyázás szükséges.

Mikor a trágyázásra kerülő földet más termény foglalja el, de van időnk a trágyahordásra, akkor a föld szélén szarvasba, kazalba hordjuk a trágyát és leföldeljük. Kisgazdaságban legalkalmasabb a kerek alakú, 2—3 m. magas, egyenes odalu szarvas, mert így érintkezik legkisebb felülete a levegővel. A földet úgy rakjuk a trágya tetejére, hogy az esővíz könnyen lefolyjon.

A szarvas oldalát is földeljük le, hogy ott ne száradjon. Mikor a szarvast rakjuk, állandóan tapossuk is, hogy minél tömöttebb legyen, mert a csak úgy odadobált trágyahalom nem ér sokat. Az ilyenben a trágya tápanyagai kilógóznak, a trágya túlérik, a nitrogén elpárolog.

Fogadjuk meg a fentieket, kedves Gazdátársaim, mert a természetben veszendőbe menő értékek — bár nem járnak látható készpénzkidrással — elvesztésük mégis nagy kárt jelent, mivel apad a termés.

Törzsökös keresztény, magyar cég!
Magyar Erdészeti és Kertészeti Vállalat.

NEUMAYR és TÁRSA

faiskolák és magkereskedése

ZALAEGRSZEG

A legmegbízhatóbb minőségben szállít a legnagyobb távolságra is minden fajta erdészeti csemetéket, haszon- és díszfákat, díszfenyőket, cserjéket, rózsákat és magvakat!

Árjegyzék ingyen! — Nagyobb szükséglet esetén levélben tesszünk előnyárajánlatot! 120

Betakarított termények gondozása.

Irta: Nagy Miklós, EMGE titkár.

A napokban alkalmam volt belenézni olyan kisgazdák hambárába, akik már régebben csépeltek. Elárulhatom, — nem sok örömöm teltet ebben a vizsgálódásban. Vad-borsó, konkoly, léha, törött szem, polyva, törek volt abban, pedig láttam a község új rendszerű nagy triörjét is, tehát a tisztításnak nem volt akadály.

Azt tudjuk még az előző világból, hogy a Hl. súlynak minden 1 kg.-os csökkenése és minden 1 százalék idegenanyag bizonyos összeggel leszálított a gabona mázsámkénti árát. Ma még sokkal inkább megnézi a vásárló, hogy mit vesz át, mert a magyar gabonának neve van a világpiacra és eddig elért minőségi színvonalát tartania kell. Arra reményünk sem lehet, hogy minőségileg meg nem felelő, idegen anyagokkal telt gabonát még a legalacsonyabb áron is eladhassunk. Ezért, amint időnk engedi, triörözzük meg és rostáljuk át szelelőrostán gabonáinkat.

Cséplő, triör, rosta, csirázató, a mag útja vetés előtt.

A gabonafélék szemtermésével, — amelyek általánosságban szárazon kerülnek a magtárakba, — aránylag kevesebb bajunk van. Nehezebb a kérdés azonban a sok olajat és zsírt tartalmazó magféléseknek tárolásával, melyeket csak igen vékony rétegben szabad eleinte felönteni s rendszeres időközönkénti átlapátolással kell elősegítenünk azok gyors száradását. A tavalyi év különösen a szójatermés szárításával adott sok gondot gazdáinknak s nem egy esetben a gondatlanság és rossz kezelés miatt minőségen alúl maradt az átvett szója.

A gabonák és borsó, lencse behordása előtt a magtárakat alaposan ki kell tisztítani s ahol gabonaszizik kártételének veszélye fenyeget, klórmésszel a raktárnak mennyezetét, padoza-

tát és falait meszeljük le, illetve ha borsót szizsikmentesítünk, a már ismertetett módon szénkénnel végezzük azt.

A gabonák elraktározásánál igen gyakran tapasztalható hiba, hogy a féleségeket nem teszük külön és jelöljük meg kis táblával, mert így nagyon gyakran előfordul, hogy a vetőmagnak szánt féleségek összekeverednek s elvetésnél nem tudjuk, hogy milyen mag kerül a földbe. Már pedig a jó értékesítésnek egyik legfontosabb kelléke, hogy községenként azonos fajta gabona, egységes árúként kerüljön a piacra, ami csak úgy érhető el, ha nem vetnek 4—5 féle búzát, sőt ismeretlen fajtájú búzákat egy község határában, hanem egységes minőségű, azonos fajtájú gabonaféléket.

A legrosszabb kilátások után szeptember és október melege jobb reményeket keltett bennünk a kukoricatermést illetőleg. Mégis meg kellett tennünk minden óvintézkedést, hogy kukoricánk ne kerüljön éretlenül a kasba, mert a szedés utáni szárítás még igen kevés helyen nyer alkalmazást. Különösképen a vetőmagnak szánt kukoricát, melyet előzetes megjelölés után külön szedtünk, kell fokozottabb figyelemben részesítenünk, hogy ne forduljon megint elő a tavalyi eset, amikor is voltak kukoricák, amelyeknek csirázóképesége a 30%-ot sem érte el. Ez nagy veszteséget jelent az elvetett mag mennyiségénél is, de óriási munkátöbbletet a ki nem kelt magszemek pótlásánál.

Lapunkban már sokszor ismertettük a kukorica kasbarakásának legjobb módját, figyelmeztetve mindig arra is gazdatestvéreinket, hogy amikor kast építenek, azt az uralkodó szél irányával keresztbe helyezték el, hogy a táblán be nem érett és ki nem száradt kukoricának utószárítását a szél elősegítse. Ne sajnáljuk azt a kis fáradságot arra, hogy **tövíses galyat** szedjünk, amit a csöves kukoricának kasbakerülte alkalmával rétegezve a **kukorica közé teszünk**.

A magnak kiválasztott kukoricát héjánál (panusájánál) fogva felkötve külön tegyük el szellős, meleg helyre, hogy amikor majd a vető-

NE KÉRJEN „VALAMILYEN” PÁCOLÓSZERT,

DE **KÖVETELJE** KERESKEDŐJÉTŐL:

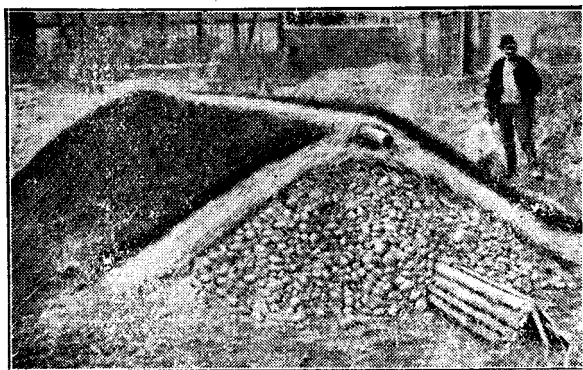
ARZOPÁC-PORZOL- vagy TILLANTIN

FÖLDM. MIN. ÁLT. ENG. PÁCOK EGYIKÉT,
AMIT MINDEN GAZDA HASZNÁL.

Szállítja: AGRO R. T. BUDAPEST IV., FEHÉRHAJÓ-U. 2.

magot lefejtjük, a csővégek szemét külön téve takarmányozásra használjuk, csak a cső közepéről lefejtett egészséges, jól kifejtett és kiszáradt, beérett szemeket használjuk vetőmagnak. Lefejtésre válasszunk mindig napos, száraz időt, hogy ilyenkor a kukorica nedvességet magába ne szívjon s ezzel a penészedés veszélyének legyen kitéve. Ha még lefejtéskor sem elég száraz a kukoricánk, vékony rétegben raktározzuk és rövid időközönként lapátoljuk át.

Szeptemberi számunkban irtunk már a burgonya kiszedésének módjáról és a kiszedés leg helyesebb idejének megválasztásáról. Abból megállapíthatják gazdatestvéreink, hogy a takarmányburgonyák kiszedésével nem szabad

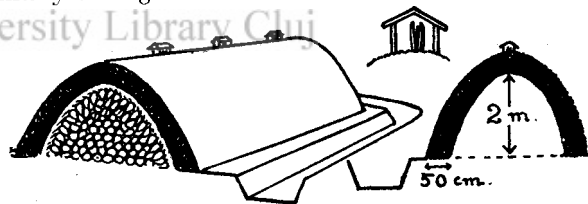
Helyesen készített burgonyaprizma. Jól látszik a hosszanti szellőztető.

sietni, mert tápanyagtartalomban leggazdagabbak október első felében. Ugyancsak itt olvashatták, hogy lehetőleg őrizkednünk kell a nedves időben való kiszédéstől, mert ez egy csomó felesleges és hiábavaló többletmunkát ró a burgonyatermesztő gazdára. A földesen, sárosan bekerült burgonyát újra át kell mosni, mert ha piszkosan tesszük verembe, vagy kupokba, sokkal könnyebben romlik. A burgonya elraktározásának ismertetett több módja közül feltétlenül előnyben a párolást, illetve a párolás utáni vermelést kell részesítenünk. Ez az eltartási mód biztosítja a legkevesebb romlást, leghosszabb ideig tartható így el a burgonya és mentesít a takarmányozás előtt mindig szükséges újra és újra való felfőzéstől, illetve párolástól. Burgonyapároló berendezésük azonban magyar gazdáink közül még keveseknek van, bár jó példával szolgálhatnának a szász közösségek, ahol több mint 60 nagy burgonyapároló berendezés van üzemben, nem is beszélve Németországról, ahol több mint 3500 ilyen burgonyapároló működik. Adott helyzetben tehát más, de a célnak mégis megfelelő raktározási módot kell választani s ezek között a nagybani termelésnél első sorban a prizmában, azaz kupokban való raktározás jöhet számításba. A leghelyesebb eljárás az lesz, hogy a termésbecslést elkészítve, illetve

az elraktározandó mennyiség térfogatának megállapítása után lehetőleg egy kissé emelkedettebb, vízmentes helyen kijelöljük a kúp helyét, kiássuk téglalakúra kb. 30—35 cm.-re a földet és ezen verem alaprajzának megfelelő méretben egy házfedél alakú lécből készült szellőztetőt csinálunk, majd amikor a burgonya bekerül, szalmával rétegezve s a végén földdel lefedve a házfedél alakú lécvázra ömlesztjük. Ezt az eljárást már több ízben ismertettük és képen is közöltük. A képet most újra közöljük.

Kisebb mennyiségekben pincébe raktározzuk, ez esetben azonban vigyázzunk arra, hogy a pincét előzőleg kimeszeljük, megfelelően kiszellőztessük és a felesleges légköri nedvesség felvételére oltatlan meszet helyezünk a pincébe.

A répa vermelésének két módját ajánlottuk eddig is: a prizmában való vermelést és a szalmakazal alá verembe történő elraktározást. Ahol siló van, a későn bekerülő répát kukoricaszárral szecskaázva, vagy bármilyen más takarmánnyal összevágva verembe döngölhetjük s így az etetésre mindig kész takarmányt nyerünk. Ahol burgonyapároló berendezés van, a burgonya közé megfelelően párolt répát 30 százalékos arányban szintén elvermelhetünk s így a répa is jobban értékesül, a párolt takarmány tömege is növekszik.

2 méter magasra rakjuk a répát, fedeles szelelő kéménnyel látjuk el és körülárkoljuk. Utána 50 cm-es földréteggel leföldeljük.

Úgy a burgonyánál, mint a répánál igen vigyázzunk arra, hogy földes, piszkos termés elvetésre ne kerüljön, mert ez az eltarthatóságot igen károsan befolyásolja, a romlást elősegíti, feltakarmányozásnál emésztési zavarokat okoz, ezért az esős, sáros időben való szedéstől mindig őrizkedjünk. A kiszedett répából, burgonyából a romlott, sérült darabokat választuk ki s elöb-bieket megsemmisítve, utóbbiakat pedig azonnal feltakarmányozva értékesítsük. A répa prizmába való rakásánál gondoskodjunk 2 méterenként ú. n. szellőztető kéményekről, melyeknek felső nyílásait azonban az eső és hóle beszivárgásától zárjuk el. Vagy alkalmazzunk hosszanti szellőztetőt.

Kb. ezek volnának azok a szempontok, melyeket legfőbb terményeink elraktározásánál szemelől téveszteni nem szabad, hogy a sok költség és nagy gondok árán végre betakarításra kerülő terményeink veszteség nélkül és a minőség fenntartásával tároltathassanak.

A helyes sertéshizlalás előfeltételei.

A sertéshizlalás eredménye, tehát jövedelmezősége is két tényezőtől függ. Egyik a sertés, amelyiktől jó takarmányértékesítő képességet, tehát gyors és olcsó gyarapodást reménylünk, a másik a gazda, akitől szakértelmet várunk. A szakértő gazda feladata a hízóba fogott anyag kiválasztása és ellátása, tehát jórészen már a hizlalás kezdetén eldől, hogy az majd haszonnal jár-e vagy ráfizetéssel. Ha sikerül étkes és jól értékesítő sertéseket kiválasztani és takarmányukat úgy összeállítani, hogy a súlyszaporulat kilójának előállítási költsége kevés legyen, akkor a hizlalás jövedelemmel zárul.

Lehet olcsón és lehet drágán hizlalni, azonban a takarékoság lehetősége a takarmány összeállításában és felhasználásában rejlik természetesen, ha egyforma gondosság előzi meg úgy a hizlalandó sertések kiválasztását, mint az elegkeverék előkészítését.

Mindennél fontosabb a sertések takarmányértékesítésének megállapítása. Ennek bizonyítására álljon itt egyik németországi példa. Két különböző családból származó, de teljesen egyforma külsejű, azonos korú és fajtájú 20 kilós malacot állítottak be annak megfigyelésére, hogy azonos étrend mellett melyik, mikor éri el a 100 kilós súlyt. Kiderült, hogy az egyik 154 nap (kerekén 5 hónap) alatt érte el, a másiknak ellenben 287 nap (9.5 hónap) kellett és míg amaz 278 kg. takarmányból, emez 503 kilóból termelte ki ugyanazt a súlyt, vagyis míg az első 3.47 kg. takarmány elfogyasztása után termelt 1 kg. súlytöbbletet, addig a másodiknak ugyancsak 1 kg. súlytöbblet előállításához 6.29 kg. takarmányra volt szüksége. Milyen tanulság vonható le ebből a példából? Először az, hogy az *olyan sertést, amelyiknek 1 kg. súlytöbblet előállítására 4 kilónál több takarmányra van szüksége, a hizlalás-*

ból ki kell zárni, mert drágán termel, a másik lanultság, — amire a németek is csak hosszas vizsgálattal és kísérletezéssel jöttek rá az, hogy a sertés takarmányértékesítő képessége kizárólag családi tulajdonság. A takarmányértékesítő képességre és ugyanakkor az anyakoca tejelőképességére is a legkorábban és egyben a legmegbízhatóbban a malacok súlyának méréséből következtethetünk. Első súlymegállapítás a születés napján, a második pontosan az elsőtől számított négy hétre. Az életév első négy hetében a malac majdnem kizárólag anyatejjel táplálkozik, tehát súlymegállapítással igen fontos és feltétlenül értékesítendő tapasztalatokat kapunk úgy a koca nevelőképességéről, mint a malacok fejlődéséről és takarmány (tej) értékesítő képességéről egyaránt Bizonyára mindenki arra fog törekedni, hogy egyrészt a legszaporább és legjobb malacnevelő koca után egészítse ki tenyészállományát, másrészt ugyancsak a jó takarmányértékesítő családok leszármazottjaiból fogja összeállítani a hizlalásra szánt csoportot.

A kedvező hizlalási feltételek biztosítása után rátérhetünk a hizlalás gyakorlati megoldására. Szabályként álljon, hogy a takarékoság lehetősége a takarmány előállításában és felhasználásában rejlik.

Erdélyi gazdáink rendszerint drágán hizlalnak, mert hizlaló takarmányul a szemes abrakot, főképpen az árpát használják fel. Már pedig ezekkel gazdaságosan hizlalni nem lehet. Könnyen megtakarítható az árpa egy része burgonya etetésével és amióta a gőzölt burgonya erjesztőverembe döngölve, mint kitünő hizlalótakarmány ügyszólván súly- és tápértékvesztés nélkül korlátlan ideig elraktározható, semmi akadálya sincs annak, hogy ez a gazdaságosabb sertéstakarmány bármely évszakban és nagyobb mértékben legyen

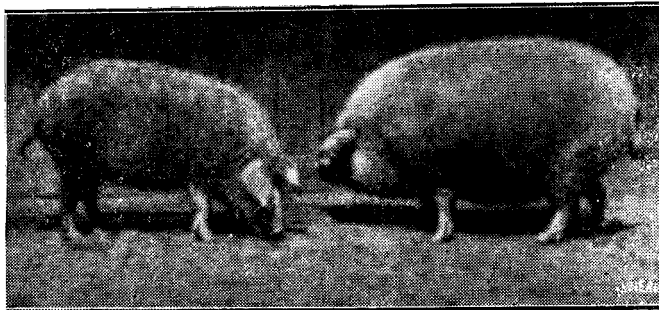
A GONDTALAN ÉS JÖVEDELMEZŐ

TÉLI ÁLLATTARTÁS FUNDAMENTUMA:

NAPI NÉHÁNY GRAMM **PEKK** ÉS **FUTOR**
ADAGOLÁSA

GYÁRTJA ÉS SZÁLLITJA: CHINOIN R. T. UJPEST

igénybe vehető. Ha az árpa és burgonya keményítőértékét összehasonlítjuk, kiderül, hogy 3,5 kg. burgonya fedezi 1 kg. árpa keményítőértékét, de a mutatkozó 70 gramm fehérjehiányt vagy 1,5—2 liter fölösztött tejjel vagy 600 gr. lucernaliszttel vagy pedig 41 deka borsóval kell pótolni. Tehát nem mindig olcsóbb a burgonya etetése, mint az árpáé, de tekintve azt, hogy utóbbira

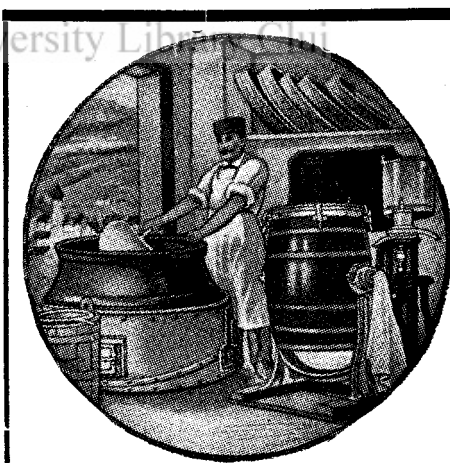
Azonos korú sertések; egyik ridegen tartott, a másik 12 hónapos korára 188 kg. súlyra hizott.

inkább a malacok etetésénél van szükség, semmint a hizlalásnál, világos, hogy ott használjuk fel az árpát, ahol etetése nélkülözhetetlen és nem ott, ahol más takarmánnyal pótolható. A burgonya viszont igen jól helyettesíthető répaszelettel, mégpedig 20—50% erejéig, különösen olyan répából nyert szelettel, amelynek víztartalma a rendesnél kisebb. Napjainkban, amikor nem dúsíthatunk a gabonafélék daráiban, jó tudni, hogy azokat aggodalom nélkül helyettesíthetjük részben vagy egészben burgonyával és cukorrépaszelettel, ha egyidejűleg a fehérjeszükségletet erre alkalmas állati (hal-, hús-, vérliszt stb.), vagy növényi (borsó-, szója-, olajpogácsa stb.) fehérjével pótoljuk. Az újabb keletű vizsgálatok azt is kiderítették, hogy 1 Ha-on termett árpa keményítőértékével 8 drb. 4—5 hónapos süldőt 100 kilóra lehet kihizlalni, de 1 Ha. takarmányrépa 12, ugyanolyan területen termett burgonya 15, míg szintén 1 Ha-on termett cukorrépával 22 drb. 4—5 hónapos sertést hizlalhatunk 100 kilóra.

Milyen következtetést vonhatunk le az itt elmondottakból? Azt, hogy kevés, de jól értékesítő sertéssel, minél rövidebb idő alatt az általánosan megszokottnál nagyobb tömegű takarmányt etessünk fel, hogy így gyorsabban és nagyobb súlyra hizlalhassunk. Továbbá, ha azt kérdi valaki, hogy miről ismerhető a jól értékesítő sertés és milyen korban kell (vagy lehet) elkezdeni a sertés erősebb táplálását, azt válaszolhatjuk, hogy jó takarmányértékesítést, a széles homlokú, hengeres testű malactól várhatunk, de különösen az fog bevalni, amelyik szopós korában is legjobban értékesítette az anyatejet. Fokozottabb mérvű táplálásra már az elválasztás után,

vagyis 10—12 hetes korában rászoktathatjuk a malacot, legyen az húsertés vagy mangalica. Állításunk igazolására átvesszük Csáky Ferenc m. kir. gazd. főtanácsos „Korszerű sertésenyésztés és expresszhizlalás“ (III. népies használatra átdolgozott kiadás) című könyvének két táblázatát, melyek beszédesen mutatják, hogy mi a különbség időben és takarmányban az egyazon súlyra hizott olyan sertésnél, melyet ridegen nevelve 14 hónapos korában 38 kiló súllyal foguak be hizóba, és a között, amelyet express módon két hónapos korában kezdenek okszerűen etetni. Az előbbi 23 és fél hónapos korában 1003 kg. takarmány elfogyasztása után éri el a 188 kiló súlyt, az utóbbi pedig már 12 hónapos korában és mindössze 787 kiló eleség elfogyasztása után. A különbség időben 11 és fél hónap, elegendően a megtakarítás 216 kiló. — Vegyük hozzá még azt, hogy utóbbi esetben mennyivel rövidebb ideig kellett a kockázatot viselni, — nem sok magyarázatra szorul, hogy a hizlalásnak melyik módja előnyösebb.

Ez így van s minden józanul gondolkodó ember látja és mégis csak *akkor fogjon hozzá a gyors hizlaláshoz*, ha előbb megtanulta, vagy *tisztába jött az okszerű takarmányozás szabályaival*.

T
E
J

-gazdaság, -csarnok, -üzem

részére szükséges

mindennemű felszerelés

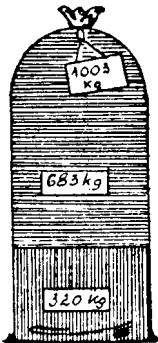
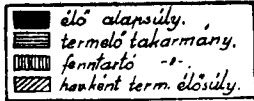
szállítására ajánkozik:

STANGA JÓZSEF

TEJGAZDA-ÁGI BERENDEZÉSI VÁLLALATA

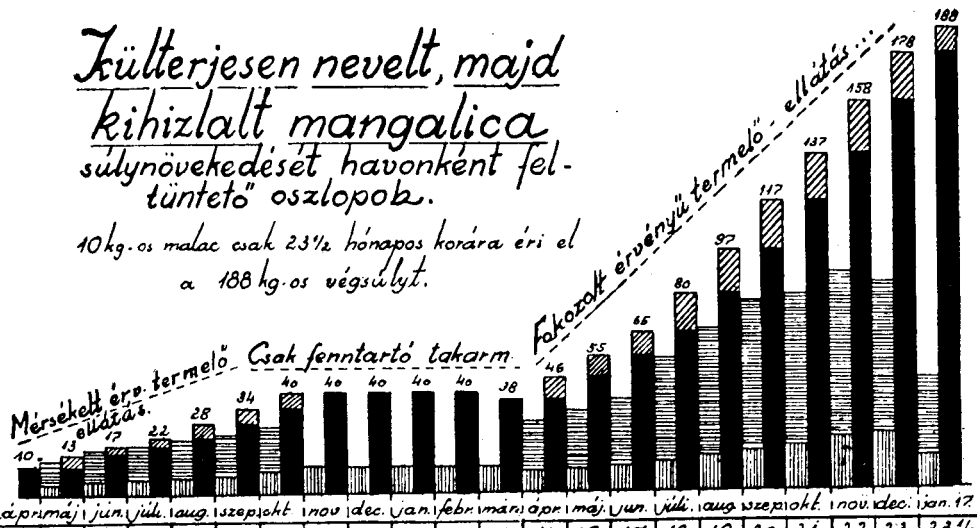
BUDAPEST, IX. Ráday-u. 26/E. sz.

Jelmagyarázat:

Külterjesen nevelt, majd kihizlalt mangalica súlynövekedését havonként feltüntető oszlopok.

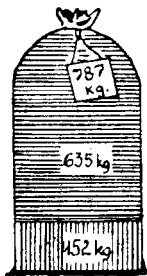
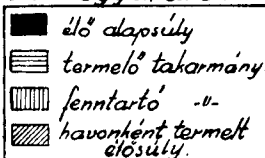
10 kg-os malac csak 23 1/2 hónapos korára éri el a 188 kg-os végsúlyt.

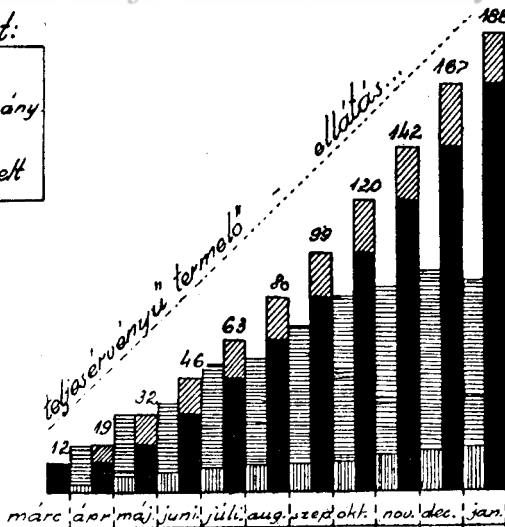
Hónapos	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	23 1/2	
Havi össztakarmány		13	18	22	27	30	33	15	15	16	16	16	39	44	50	72	84	99	105	117	112	60	
Termelő takarmány		10	13	16	20	22	22	-	-	-	-	-	26	30	35	55	65	78	81	89	80	41	
Fenntartó -"-		3	5	6	7	8	11	15	15	16	16	16	13	14	15	17	19	21	24	28	32	19	
Fejadag		0.43	0.60	0.73	0.90	1-	1.10	0.50	0.50	0.53	0.53	0.53	1.30	1.46	1.70	2.40	2.80	3.30	3.50	3.90	3.73	3.53	
Napi termelő tak.		0.30	0.44	0.53	0.67	0.74	0.74	-	-	-	-	-	0.87	0.98	1.26	1.83	2.17	2.60	2.70	2.87	2.67	2.33	
-"- fenntartó -"-		0.13	0.16	0.20	0.23	0.26	0.36	0.50	0.50	0.53	0.53	0.53	0.43	0.48	0.50	0.57	0.63	0.70	0.80	0.83	1.06	1.13	
Élősúly		10	13	17	22	28	34	40	40	40	40	40	38	46	55	65	80	97	117	137	158	178	188
Havi súlyszap.		3	4	5	6	6	6	-	-	-	-	-2	8	9	10	15	17	20	20	21	20	10	
Napi -"-		0.10	0.13	0.17	0.20	0.20	0.20	-	-	-	-	-	0.27	0.30	0.33	0.50	0.57	0.66	0.66	0.70	0.66	0.33	
Tak. kihasználási %		23	22	22.7	21.5	20	18	-	-	-	-	-	20.5	20.4	20	20.8	20.2	20.2	19	17.9	17.8	16.6	

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Jelmagyarázat:

Express hizlalt mangalica súlynövekedését havonta feltüntető oszlopok...

Hónapos	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
Havi össztakarmány		26.1	41.9	48	68.2	72	90	105	108	120	114	
Termelő takarmány		22.1	33.9	36	53.2	56.1	73.2	87	87.6	97	89.2	
Fenntartó -"-		4	8	12	15	15.9	16.8	18	20.4	23	24.8	
Napi feedadag		0.87	1.40	1.60	2.27	2.40	3	3.50	3.60	4	3.80	
Napi fenntartó tak		0.43	0.27	0.40	0.50	0.53	0.56	0.60	0.66	0.77	0.82	
-"- termelő -"-		0.74	1.13	1.20	1.77	1.87	2.44	2.90	2.92	3.30	2.98	
Élősúly		12	19	32	46	63	80	99	120	142	167	188
Havi súlyszaporulat		7	13	14	17	17	19	21	22	25	21	
Napi -"-		0.23	0.43	0.47	0.57	0.57	0.63	0.70	0.73	0.83	0.70	
Tak. kihasználási %		26.8	31.1	29.2	24.9	23.6	21.1	20	20.3	20.6	18.4	

12 kg-os malac már 12 hónapos korára eléri a 188 kg-os végsúlyt.

Betelelés előtt.

Irta: Nagy Miklós, EMGE titkár.

Ahogy a napok rövidülnek, s egyre több időt vagyunk kénytelenek a házban és a ház körül tölteni, vessünk számot az elkövetkezendő tél szükségleteivel, készítsük elő épületeinket és állatainkat a teletetésre s állapítsuk meg takarmánykészletein-

ket, hogy gondos beosztással ne érjen meglepetés, ha megnyúlna a tél.

Állattartásunk és állattenyésztésünk csak akkor lehet gazdaságos, ha a takarmányozásnál igénybe vesszük mindazokat a lehetőségeket, amelyek egy gazdaságban adva vannak s felhasználjuk azokat a takarmányokat, amelyek eddig kárba vesztettek vagy trágyadombra kerültek.

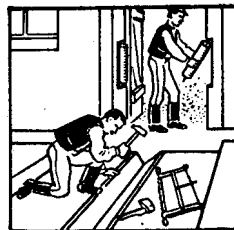
A répát, cukorrépat és burgonyát termelő gazdaságokban a sertések járatásával használjuk ki ezen növényeknek tarlóját. A répatarlóknak sertésekkel való legeltetésénél vigyázzunk arra, hogy a tarlólelő mellett ne adjunk meszet, vagy mésztartalmú takarmányokat is, mert a répával amúgy is sok földet vesznek fel, s ennek mésztartalma esetleg csonttörékenységre vagy más csontbetegség kifejlődésére vezethet.

A betakarított burgonyából válasszuk ki az éretlen, törött és apró gumókat s azokat mielőbb takarmányozzuk fel.

A cukorrépa levelles feje igen jó takarmány, különösen tejelő tehéneknek. Feltakarmányozás vagy elvermelés előtt azonban a répafejet takarítsuk meg a rátapadó földtől, mert ez emésztési zavarok és hasmenést okoz. A takarításnál ne a mosásra gondoljunk, hanem többszöri átrázással tisztítsuk meg a répafejet. Ha cukorrépaszeletet kapnánk vissza a gyárból, igen jó minőségű takarmányt nyerhetünk, ha ezt levelles répafejvel 20—30 cm-es vastagságban rétegezve talajviztől mentes magasabb fekvésű, száraz, északos helyen vermeljük el. Hüvösebb éghajlat alatt az így elvermelt takarmány még júniusban is kifogástalan minőségű és nagyon értékes tejelőtakarmány.

A késő őszi tarlóknak fő köztes-terménye a takarmánytök, jelentős átmeneti takarmány lehet. Hibát követünk el azonban, ha azt egészben, maggal együtt adjuk állatainknak, mert így a tököt csak tologatják, a mag nem emésztődik meg s így nem értékesül, míg a feltakarmányozás előtt a magot kiszedjük és szárítani tesszük, igen értékes olajjűtésre alkalmas anyagot kapunk, aminek pogácsáját tehenészetben és sertésenyészetben egyaránt igen jól felhasználhatjuk.

A kukoricaszárat kukoricatörés után közvetlenül a föld színe felett vágva, azonnal hordjuk be nagy csomókba s lehetőleg szártépővel feltépetve, vagy ha ilyen nincs, egy centiméteres darabokra szecskázva répával elegyesen a legjobb minőségű szalmával felérő takarmányt nyerünk. Ha nagy mennyiségű kukoricaszárunk van, sokkal okosabb lesz azt feltépve, magára vagy szeletelt répával, sósvizzel tölteni elvermelni, mert ennél ízletesebb erjesztett takarmány aligha van. Mikor a vermet kibontjuk, a szentjános kenyérhez hasonló kellemes illat üti meg orrunkat, ami után az istállózott marha csak úgy bög.

A legelőket ne kínozzuk túl sokáig, az azokat tipró jószággal, mert ha a legelő talaja felázott, sokkal több kárt teszünk benne, mint amennyi hasznat a rajta termő takarmány nyújt. A késő őszi fű ugyanis sok vizet és rostot tartalmaz, de tápértéke igen alacsony.

E helyett inkább boronáljuk meg a legelőt vagy rétet, majd szedjük rendbe istállóinkat s teeljük be állatainkat. Betelelés előtt tatarozzuk a jászlakat, javítsuk a hídlásokat, tegyük rendbe az ajtószarkakat, hogy azok jól zárjanak, javítsuk ki az ablakokat, s ahol nagyobb az állatállomány, szereljünk az ajtófélfákra forgóhengereket, hogy az állatok a kifelé és befelé való túlekedésnél csípőiket le ne verjék, egymást meg ne sértsék, az előre haladott állapotban lévő vem-

GAZDA LEXIKON

két hatalmas kötet, 1500 oldal, egész vászonkötésben,
leszállított áron összesen 24 Pengő.

LEPAGE könyvkereskedés,
Kolozsvár. Postán utánvétellel. - Kérjen ingyen jegyzéket.

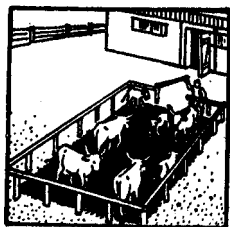
Minden nyelven szakkönyvek és szaklapok LEPAGE-nál, Kolozsvár.
Kérjen ingyen jegyzéket a LEPAGE könyvkereskedéstől.

hes anyákat súlyosan meg ne nyomják. A melékelt képünk a forgóhengernek az ajtóra való szerelését mutatja be. Kívánatos az istálló belsejének kitisztítása, meszelése és fertőtlenítése is. A frissen oltott méznek jó fertőtlenítő hatása van, de fertőző betegség megszűnté után az újpesti Chinoin-gyár készítménye: a Magnolmész veendő igénybe, mely 27%-os chlortartalmánál fogva igen erős csíraölőképeségű szer.

Amikor számot vetünk téli takarmánykészleteinkkel, gondoljuk meg, hogy dohánytarló meg a szójabab szalmája egyike legértékesebb őszi-téli juhtakarmányainknak. Ma már minden juhtartó gazdatestvérünk tudja, hogy úgy a bárányoztatás, mint a minőségi gyapjútermelés feltétlenül megkívánja a juhok rendszeres almozását és fehérjében gazdag takarmányok etetését. A legolcsóbb s fehérjében mégis igen gazdag juhtakarmány szójatermelő gazdaságokban a szójaszalma lesz, melynek fehérjetartalma jóval meghaladja a legjobb minőségű árpaszalma fehérjetartalmát is.

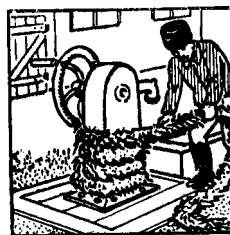
Nem ismertük még fel mindenütt a lóhere-polyva értékét sem, amely szénhidrátban gazdag takarmányféllel keverve a legteljesebb értékű táplálékot szolgáltatja. Különösképen jó keverék a szecsázott répával vagy répaszeléttel való keverés.

Most nézzünk megint egy kicsit ki a mezőre. Aki tanácsainkat megfogadta, annak van téli marhákáposztája és tarlóba vetet borsós csalamádéja. A téli marhákáposztát hagyjuk ott, hogy decemberben és januárban legyen friss zöldtakarmányunk, a borsós csalamádét ellenben etessük fel tejelő teheneinkkel. Ha nagy mennyiségünk van és elég zöld, lédus, elvermelhetjük a kukoricaszárral vagy bármilyen más takarmánnyal.

A napfény minden fajtájú és korú állatnak legfőbb éltető eleme. Amikor állataink istállózásra szorulnak, napfényszükségletükről jártatással és kifutóban való mozgatással gondoskodunk. E célból trágyatelepünket rendezzük be kifutónak s időnként szórjuk be szalmával, mert a kifutóban képződő taposott trágya a legjobb minőségű. A kifutót fél és egy méter magasságban kerítsük körbe gömbfával, s vigyázzunk arra, hogy kiálló szegek vagy hegyes drótdarabok az állatok bőrét meg ne sérthessék.

Gondoskodjunk arról, hogy a hízó sertéseknek ólja túlmeleg ne legyen, mert akkor étvágyuk csökken, viszont túlhideg se, mert akkor a takarmány egy részét hőtermelésre kell fordítani. A hízók helyiségét lássuk el homokfürdővel, vakarodzóval s biztosítsunk nekik mindig tágas, tiszta és száraz fekvőhelyet. A vemhes kocáknál az elhízást akadályozzuk meg, mert ez a vehem fejlődésére kedvezőtlenül hat és az ellést is megnehezíti. Ha a sertéseknél az ürülékben sok emésztetlen magot látunk, adjunk a moslékba kevés lóhere vagy szénamurvat, mely az emésztést elősegíti. Hízóknak szemestakarmányt ne adjunk, mert a darálás folytán a takarmány kereken 8% százalékkal jobban értékesül.

Az elmúlt év hosszú és hideg telén igen sok gondot okozott a sok befagyott kút, jéggel telt vályú és jeges vályúfeljáró. Ezeket elkerülendő, a kútaikat csavarjuk be szalma-köteggel, gondoskodjunk arról, hogy a víz a vályubaöntés alkalmával ne mellé, hanem a vályúba kerüljön. Legyen a víznek lefolyása s a vályú környékét kövezzük ki macskakövel, vagy kemény téglával s szórjuk be kavicssal, hogy az állatok ne csússzanak. Ha a víz a vályú mellett megáll és gödröket képez, melyek vízzel megtelve befagynak, igen gyakran okozói a csüdsérüléseknek.

Az állattartásnak és állattenyésztésnek jó-vedelmezőbbé tétele érdekében mindent el kell követnünk, hiszen a mezőgazdasági üzemágak közül ezután már az állattenyésztés fogja a vezetőszerepet játszani. Ezért fenti útmutatásokat figyelembevéve, fel kell használnunk a gazdaságunkból kikerülő összes takarmányokat s kedvezőbb életkörülményeket kell biztosítanunk állatainknak.

*Neo AKKO D-vitamin
állati tápszert*

Biztosítja a csontozat fejlődését. Fokozza a szervezet ellenállóképeségét és ezzel növeli a súlyfelvételt

114/9

*Gyártja: Vitaminlaboratorium
BUDAPEST, B. KETER-UTCA. 9.*

SACK ekék, vetőgépek, Heid triőrök

KLUSCH JÁNOS KOLOZSVÁR, Honvéd-ucca 113. szám. — Telefon: 26-45.

81

A Székelyföld állattenyésztésének számbavétele.

Október hónap harmadik hetének négy aransugaras napja nemcsak gyümölcserlelő meleget árasztott az erdélyi halmokra, hanem gazdatestvéreink állattenyésztő munkájában is emlékezetes forduló fog jelenteni. Október 18—21. napjain ugyanis a m. kir. földművelésügyi minisztérium állattenyésztési főosztályának vezetősége, nevezetesen Lenck Jenő osztályfőnök, Battha Pál osztálytanácsos, Fáy András főfelügyelő, Bocz Elek felügyelő, Wellmann Oszkár egyetemi tanár, az országos törzskönyvelő bizottság elnöke és Konkoly Thege Sándor, magy. kir. gazdasági főtanácsos, a tejtermelők országos szövetségének igazgatója, egyben az OMGE főtitkára, az EMGE által kirendelt két központi tisztviselő: Szeghő Dénes állattenyésztési felügyelő és Seyfried Ferenc titkár kíséretében bejárták a Székelyföldet. Az utazásnak kettős célja volt: egyrészt tájékozódni akartak az erdélyi állatállomány minősége felől s ezzel kapcsolatban adatokat gyűjteni arról az arányról, ami a fajok keretén belül a hím és nőivarú állatok közt fenáll, másrészt meg kellett állapítani, hogy van-e szükség beavatkozásra, vagy segítségre, s ha igen, ez hol és milyen irányban nyilvánuljon meg és milyen mérvű legyen. Az EMGE-t ezeken felül egy további feladat is foglalkoztatta, amit ugyan senki nem kívánt, de ami — befelé úgy, mint kifelé — a helyzet természetéből következett: be kellett számolnia az eltelt négy és fél év sáfárkodásáról. Némi aggodalmat okozott, hogy az EMGE vezetőségének a legutolsó másfél évben nem volt módja általános tájékoztatást kiegészíteni, vagy felfelújítani s így a visszacsatolást megelőző

idők közismerten leverő hatású eseményeinek befolyása alatt inkább sötét képet vázolt a fáradságos útra készülődő bizottság elé.

Az előre megállapított útiterv a négy székely megye állattenyésztő gócpontjainak bemutatását tűzte ki céljául, ámde a bizottság tagjainak fáradhatatlan buzgalma ennél többet óhajtott látni és útközben váratlan szemléket tartott egyes községek apaállatai felett, sőt a kisczardák udvaraiban, istállóiban talált állatokat is alapos bírálatnak vetette alá, számtalan fényképfelvételt készítve marhákrol, sertésekről, juhokról, istállókról. A képek szemlélete nemcsak az egymásra zsúfolódó benyomások összefolyását fogja megakadályozni, de kétségtelen bizonyítéka is lesz állattenyésztésünk mai szintjének. Kár, hogy az évszakknak megfelelő korai napszállat egyik-másik helyen arra kényszerítette a szorgalmas kutatókat, hogy lámpafénynél vegyék szemügyre törekvő gazdatestvéreink meglepően nagy hozzáértéssel tenyésztett állatait, de ez arra is bizonyíték, hogy a bizottság tagjai milyen nagy felelősségérzettel és példát mutató kötelességtudással, szívesen és lelkesedéssel végezték nehéz tisztüket. Ha a jónak éppen nem nevezhető úton való továbbjutás nem is, de a majdnem állandóan porfelhőkben tartózkodás bizony nagy erőpróbát jelentett, ha figyelembe vesszük, hogy egyik napon éjfél jóval elmúlt, amikor a bizottság aznapi céljához ért és pihenőre térhetett, hogy útját másnap korán reggel tovább folytathassa.

A bizottságnak munkája azonban nemcsak az állatszeglére és felvételek készítésére szo-

A kökői gazdakör nevében (Háromszék vármegye) Györfi István gazdaköri elnök üdvözlő a földművelésügyi minisztérium kiküldöttéit. A közepén a gazdakör lelkes elnöke áll, tőle balról jobbra: Mondok, háromszék megyei gazd. felügyelő, Bocz M. Kir. gazdasági felügyelő, Fáy, a M. Kir. ménesbirtok főfelügyelője, Battha Pál, min. osztálytanácsos, Benedek Pál, járási gazd. felügyelő. Séra, EMGE kirendeltségi vezető, Seyfried Károly, háromszék megyei élelmezési előadó, Lenck, miniszteri osztályfőnök, Konkoly, E. M. G. E. főtitkár és a Tejtermelők Szövetségének igazgatója.

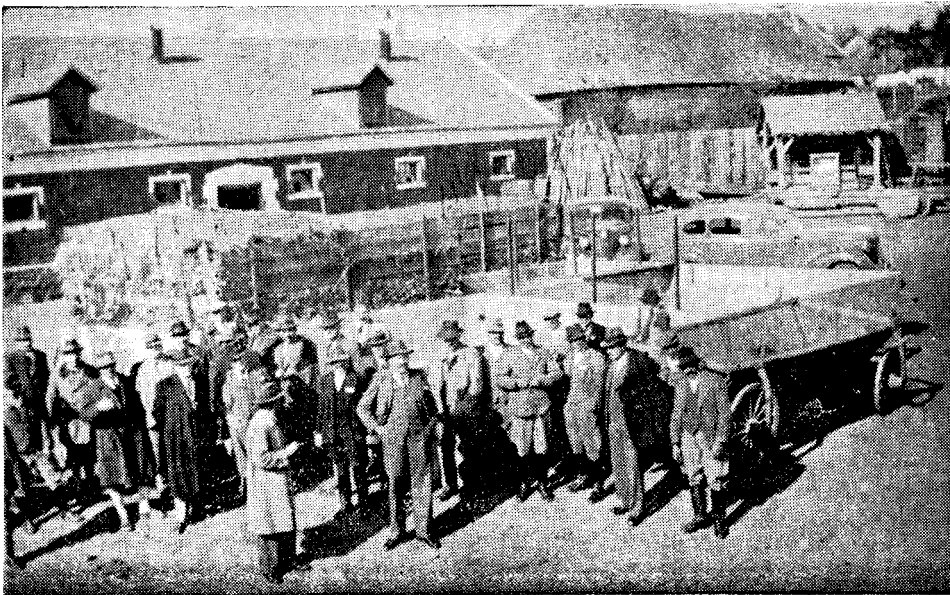
rítkozott, hanem közvetlen tárgyalások révén tökéletesen tájékozódott a mezőgazdasági termelés minden részletéről, beleértve a piacok helyzetét és az értékesítés egyéb lehetőségeit. Sok tanulságos adat gyűlt egybe, amelyeknek összehasonlításából messzemenő következtetéseket lehet levonni.

Gazdatestvéreinket azonban elsősorban a szemleút eredményei érdeklik. Nem vághatunk ugyan elébe a hivatalos beszámoló ismertetésének, de úgy tudjuk, hogy állatállományunk a „várakozásnál jobbnak” bizonyult s különösen Háromszék megyében, Illyefalva vidékén már közelebről megindul a rendszeres tejjellenőrzésre épített törzskönyvelési munka. Ugyanez áll Maros-Torda megyében Panitra is, majd sorra a többi kisebb központ-ra, ahol az állattenyésztés szintje az általánosanál magasabb, a tenyésztőknek ismeretkőre pedig annyira kibővült, hogy önmaguk belátják a törzskönyvelés szükségét. De hát mit is jelent a törzskönyvelés? Aképen is felelhetünk, hogy a törzskönyv az anya- vagy apaállat minden életmegnyilvánulására vonatkozó adatot magában foglal. Azonban, hogy az abba írt feljegyzések valóban értékesek legyenek, az állattenyésztő gazdának is el kell sajátítani az okoszerű takarmányozásra vonatkozó ismereteket, szemeit az éleslátáshoz és elfogulatlanul igaz bírálathoz kell hozzászoktatnia, nem szabad sajnálnia azt a jelentéktelen áldozatot, amibe a tejjellenőrzés kerül. Ezek szerint haladott szellemben vezetett állattenyésztés kifejlődésére minden jóakarát és szándék ellenére csak ott számíthatunk, ahol az állattenyésztők tömege önként kíván a korszerűség útjára rálépni és azt, mint további fejlődésének és ezzel együtt anyagi boldogulásának biztos alapját tekinti.

A szemleút terveibe — a bizottság rendelkezésére álló idő rövidege miatt — ez alkalommal nem lehetett beleilleszteni Udvarhely északi és keleti részét, a Hargita alját, majd annak tulsó lejtőin elterülő Közép- és Felcsikot. Bizton elvárhatják ottani Gazdatestvéreink, hogy az ő vidéküket is felkeresi majd a bizottság, hiszen tagjai ismerni és segíteni akarnak, a segítséget pedig nemcsak ígérik, de adni is fogják. Már a legközelebbi időben Gyergyóba 8—10 tenyészbika fog érkezni, mert az ott meglátogatott községekben legnagyobb a bika-hiány. 200 darab kedvezményes áru bika jön a tavasszal a Székelyföldre mindenüvé, ahol gazdaköreink ezt szükségletként kérni fogják. Ugyancsak a tenyésztés gyorsabb előbbrevitelét célozza a választott borjúknak és vemhes üszőknek, vagy fiatal tehéneknek kedvezményes áron való kiosztása; előbbi csoportba 500, az utóbbiba 200 tisztavérű szimentáli marha elterjesztése várható. A feltételeket annakidején közölni fogjuk.

De ennél további segítséget is fognak kapni az állattenyésztési főosztálytól. Ötéves kamatmentes kölcsönt közületi apaállat istálló építésére. Ezzel kapcsolatban majdnem mindenütt azt az óhaját terjesztették elő, hogy a község kezelésében levő tenyészapaállatok eltartását vállalja magára a gazdakör, mert mindenesetre jobb ellátásban részesülnek, mint azok, amelyeket árlejtésben adnak át annak a vállalkozónak, aki a legjutányosabban vállalja az eltartást.

Ugyancsak az állattenyésztés érdekeit szolgálja a silóépítési segély, mely szerint az építendő takarmányerjesztő verem minden köbmétere után 2—3 pengős segélyt ad a földművelésügyi kormányzat. Korszerű trágyatelep létesítése esetén 100 pengő segélyt kap a gazda.

A Földművelésügyi Minisztérium kiküldöttjei székelyföldi szemleújtjuk során látogatást tettek Angyalos községben is. Kovásznay János angyalosi gazdaságában megtekintik a négyes takarmányerjesztő-vermet.

Lóhere-, lucernamag beszerzésénél 30%-os segélyre lehet számítani, de hajlandó a minisztérium a forgalmas községekben ingyenes hídmérlegeket is felállítani, hogy az élőálatnak, vagy takarmánynak tévedést kizáró súlyszrinti eladását segítse elő. A zöldmező-, növény- és gyümölcsstermesztési akció keretében is meg fog indulni a segítő munka.

Ime, gazdatestvéreink erre számíthatnak a Székelyföld EMGE szervezetei, mert hiszen csak természetes, hogy az állat- és egyéb segélyakciókat a földművelésügyi minisztérium az

EMGE által bonyolítja majd le, mi pedig hűséges gazdaköreink és az abban csoportosult közvetlen tagjainkra, mint a hozzánk legközelebb állókra gondolunk, mert meg vagyunk győződve, hogy gazdatestvéreink továbbra is lankadatlan szorgalommal tanulva és dolgozva erősítik és gyarapítják a nemzeti vagyont.

November vége felé a keleti vármegyék meglátogatására kerül a sor és reméljük, hogy a bizottságot épp olyan szeretettel fogadják majd ott is, amint a Székelyföldön és az a szemle hasonlóan eredményes lesz. **Sz. D.**

Állattenyésztési Szemleút. Ilyefalva.

1. Szeghő Dénes EMGE állattenyésztési felügyelő,
2. Fáy András, a M. Kir. ménesbirtokok főfelügyelője.
3. Bocz Elek, M. Kir. gazdasági felügyelő,
4. Dr. Wellmann Oszkár, az Országos Törzskönyvelő Bizottság elnöke,
5. Lenck Jenő, miniszteri osztályfőnök,
6. Seyfried Károly, háromszék vármegyei élelmezési előadó,
7. Battha Pál, miniszteri osztálytanácsos,
8. Séra István EMGE körzeti felügyelő,
9. Konkoly-Thege Sándor, OMGE főtitkár.

Munkában az Erdélyi Gazda 1941. évi Naptára.

Tudatjuk gazdatársainkkal, hogy az egyesület az idén is kiadja az Erdélyi Gazda Naptárát, mely rövidesen elhagyja a sajtót és a gazdaolvasóközönség rendelkezésére áll.

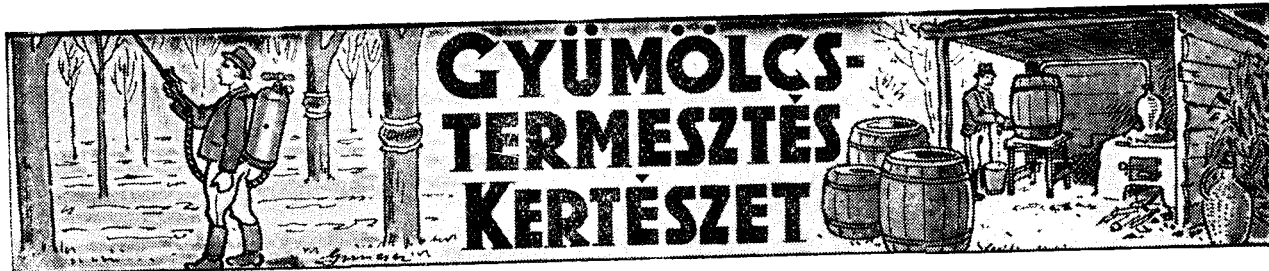
Az Erdélyi Gazda 1941. évi naptára az előző éviéknél jóval nagyobb terjedelemben és gazdagabb tartalommal igyekszik gazdatársadalmunk ügyét szolgálni. Részletesen foglalkozik mindazokkal a kérdésekkel, amelyekkel gazdatestvéreink munkájuk során szinte mindennap találkoznak. Behatóan foglalkozik az Erdélyi Magyar Gazdasági Egylet és ezen keresztül magyar gazdáink jövőbeli célkitűzéseivel, mindazokkal a lehetőségekkel, amelyeknek alapján kormányzatunk támogatásunkra siet. A növénytermesztés, állattenyésztés, takarmányozás, gyümölcsstermesztés, kertészet, szőlészet, borászat és a többi szakrovatai hasznos és tanulságos útmutatást jelentenek gazdáink számára. Külön fejezet tárgyalja az EMGE mozgalmi részét, a mezőgazdasági értékesítés kér-

dését és mindazokat a problémákat, amiket a falu lakosságának ismernie kell. Emellett ismerteti a letűnő év valamennyi fontosabb eseményét és irodalmi részében érdekes, változatos és színes olvasmányokkal szórakoztat a hosszú téli estéken.

Kérjük gazdatársainkat, hogy Gazdaköreink, kirendeltségeink és megyei felügyelőink útján haladéktalanul jelentsék be példányszám igényeiket, hogy idejében gondoskodjunk a szétküldésről. A naptár megrendelhető az EMGE központján keresztül is. A közel háromszáz oldalas naptár ára egy pengő, amelyben bennefoglaltatik a postai költség is. Cím: Erdélyi Gazda szerkesztősége, Kolozsvár, Majális-utca 16. szám.

Az Erdélyi Gazda Szerkesztősége.

A tagdíjak haladéktalan beküldése becsületbeli kötelesség!

A téli gyümölcsfavédelemről.

Korponay Kornél, felsőházi tag,

Gyümölcstermesztési Szakosztályunk elnökének előadása.

Téli gyümölcsfavédelem alatt értjük mindazokat a teendőket, amelyeket levélhullástól rügyszakadás előtti egy-két hétig terjedő időszakban végeznünk kell, hogy gyümölcsfáink kellő épségben, termőerőben legyenek, növényi és állati élősködőktől mentesítsenek s így a tavasz beálltával rajtuk egészséges virágok nyiljanak s később ép, egészséges gyümölcsök teremhessenek.

Mikor védekezésről beszélünk, mindenki esősorban a permetezések különböző módjaira gondol s ez helytelen, mert a permetezés, vagy a betegségek preventív (előzetes védő) orvossága, vagy a meglévő s a fa levélzetét, életét, virágát, gyümölcsét veszélyeztető elősídiak elpusztítására, vagy azok tuságos elszaporodásának meggátlására szolgál.

Tehát a permetezés, orvoslás preventív, vagy a fellépett kártevők elleni sürgős beavatkozás a gyümölcsfának vagy annak virága, termése megmentésére.

Az orvosság életet nem ad, csak megmenti a veszélybe jutott életet, így a permetezés sem ad a fának virágot, termést, hanem csak megmenti a már veszélybe jutott virágot, termést a fenyegető veszedelmektől.

Ez a magyarázata annak a sokszor hallott fájdalmas sóhajnak, hogy: „Mennyit permeteztem s még sincs termésem!” Ahhoz, hogy egy fa teremhessen, annak elsősorban épnek, egészségesnek, népiesen szólva, jóllaktattnak kell lennie. Csak az ilyen fán képződnek nyáron termőrügyek, s csak az ilyen fán virágoznak ki a termőrügyek oly erővel, hogy

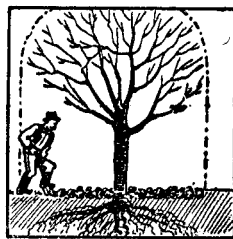
Kérjük Gazdatestvéreinket, hogy mindazok, akiknek az Erdélyi Gazdát nem küldtük egész pontos címre, szíveskedjenek haladéktalanul bejelenteni a következőket: Helység, utolsó pósta, vármegye, utca, házszám. Különösen kérjük városban lakó tagjainkat, hogy utcájuk magyar nevét azonnal közöljék kiadóhivatalunkkal.

A kiadóhivatal.

azok termést köthessenek s csak ha ezen feltetelek megvannak, jön a permetezés, mely a kellő egészségben kifejlődött virágot, gyümölcsöt ellenségeitől megvédi.

Éhes embert, éhes állatot, gyógyszerrel erőssé tenni nem lehet, csakis úgy, ha azt előbb a viszonyainak és életfeladatának megfelelő táplálékkal jóllaktattuk. Ugyanez áll a gyümölcsfára nézve is. Így tehát első feladatunk, hogy gyümölcsösünk talaját kellő módon feljavítsuk s ezen feljavítás a talajból hiányzó tápszerek pótlásában áll, tehát a trágyázásban s e trágyázás nemcsak a föld minősége szerint változik, hanem aszerint is, hogy a gyümölcsfa termőkorbán van-e már, vagy még inkább a növekedést akarjuk előmozdítani.

Tehát — bár különösen látszik, — a téli gyümölcsfavédelemnek első teendője a fának kellő táplálása, jóllaktatása s itt jegyezzünk le egy megdönthetetlen szabályt: hogy jókarban, kellő erőben levő fán lehet, megengedem, hogy selejtes a termés, de egy sovány kiéhezett fa bármennyi permetezés mellett sem adhat kellő mennyiségű és minőségű termést. A permetezés nem laktatja jól a fát, hanem csak megovja a már jó termőerőben levő fát növényi avagy állati ellenségeitől.

Továbbmenve ezen a nyomon, jön a másik kérdés, mely az előbbiből önként következik, a szomszúság kérdése. Szomszjas ember, szomszjas állat nem tud dolgozni, szomszjas fa nem tud teremni és a szomszúságot, tehát nedvesség vizigényt, sem em-

bernél, sem állatnál, de növénynél sem lehet

orvossággal pótolni. A gyümölcsfa szomját legideálisabban oltjuk ki, ha akkor bocsjátunk vizet a gyökerére, mikor annak szükségét látjuk, tehát gyümölcsösünket öntözésre rendezzük be. ez azonban valamely folyóvíz vagy tó közelségét feltételezi s nagy költséggel jár, úgy, hogy a mi gyümölcsáraink mellett alig valósítható meg. Teendők tehát e téren az, hogy a gyümölcsösünk altalajában lévő s az eső, vagy hó alakjában a földbe kerülő nedvességet a gyümölcsök részére lehetőleg konzerváljuk, illetve mindent megtegyünk, hogy azt más növények a gyümölcsfáktól el ne vonják.

nyul, míg a másik, tőle alig néhány lépésre megmunkált, kapált földben lévő fa gyönyörűen, üdén fejlődik. Ennek az egyszerű magyarázata az, hogy a szél elvonja a gyümölcsfától a nedvességet. Tehát ha jókarban lévő gyümölcsöst akarunk, szántuk fel a fák alatti rétet vagy lóherét s vessük be kapásnövénnyel s megmentettük a fát a szomjuháztól.

A fának az éhség és szomjuság elleni megvédése, alapja lévén a termés lehetőségének, elsősorban ezekkel kellett foglalkoznunk, különösen, mert úgy a trágyázás, mint a réttörés a téli védekezés idejére esik.

Tehát elsősorban is lucernát, melynek gyökerei gyakran mélyebbre hatolnak a földbe, mint a gyümölcsfa gyökerei, gyümölcsösben soha se vessünk s a meglévő lucernát szántuk ki. Ugyanazon kertben az egyik fa, amely szélben van elsat-

tól alig néhány lépésre megmunkált, kapált földben lévő fa gyönyörűen, üdén fejlődik. Ennek az egyszerű magyarázata az, hogy a szél elvonja a gyümölcsfától a nedvességet. Tehát ha jókarban lévő gyümölcsöst akarunk, szántuk fel a fák alatti rétet vagy lóherét s vessük be kapásnövénnyel s megmentettük a fát a szomjuháztól.

Fontos tétele a téli védekezésnek a fák törzsének és vastag ágainak tisztán, simántartása s a meglazult részeknek kaparóvassal, drótkéfékkel való eltávolítása. Míg a fa kérge sima, azon semiféle élőski buvóhelyet nem találhat, mihelyt

azonban a kéreg cserepesedni kezd, beáll a kéregápolás szükségessége. Rengeteg féreg, bogár keres a fallazult réteg alatt menedéket s ép ezért a fákról levakart törmelék egy a fa törzse köré a földre terített ponyvára gyűjtjük össze és égessük el. A bimbólikasztó bogár s az almamolyhernyója tel a fellazult kéreg alatt s a törzs meg ágak levakarása után ajánlatos a törzsek alapos megvizsgálása, nehogy esetleg almamoly hernyók maradjanak meg a fába mélyített rejtekhelyükben.

A laza kéreg levakarása után sok rejtett vértetű-fészek táru fel s ezért az ilyen helyeket, sebhelyeket, forradásokat alaposan kitisztogatjuk s benzinbe, terpentembe, vagy felforralt kátrányba mártott ecsettel elpusztítjuk. Vértetves fáknál ajánlatos a fának földben lévő törzsét, vagy vastag gyökereit felfedni s az esetleg ott telelő vértetveket leecseteni. Ha a törzsön nagyobb mennyiségű komma-pajzstetű volna, azt 10%-os karbolineumos lével lemossuk vagy lepermetezzük.

A törzsek tisztogatásánál vigyázzunk arra, hogy csak a laza kérget és mohókat távolítsuk el, s az élő kérget meg ne sértsük, mert az ily sebhelyet a vértetű ellepheti.

A fák törzsének lemeszelése teljesen felesleges, mert a meszelésnek rovarölő hatása nincs s a fehér szín folytán a letelepülő vértetveket nehezebben vesszük észre s ha a törzset esetleg nem tisztítottuk meg elég alaposan, még kellemes buvóhelyet nyújtottunk a telelő férgeknek. A meszelés egyetlen hatása, hogy a fehér szín a napsugarakat visszaveri s így a februári meleg esetén a nedvkeringés megindulását s ezzel a fák kifagyásának veszélyét csökkentik.

További téli védekezés a fákon maradt összeaszott alma- és körte-mumiák, valamint a meggy és kajszibarack fák maradt s moniliától elpusztított levél- és virágcsomók, valamint a fák alatt lévő, ősszel lehullott falevelek összeszedése és elégetése. Ezzel a telelő gombabetegségek spóráinak millióit tüntetjük el s könnyebbé tesszük a gombabetegségek elleni permetezést.

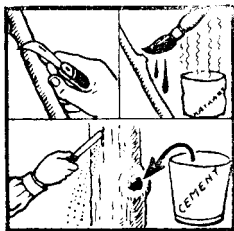
A gyümölcsfa gomba-ellenségei leginkább árnyékos, páradus és kevés levegőjárt helyeken terjedvén, azok leküzdésének egyik főeszköze a fák ágainak kiritkítása. Ezért minden, a koronában keresztben álló ágat könyör-

**MEZŐGAZDASÁGI BANK
ÉS TAKARÉKPÉNZTÁR R.T.
KOLOZSVÁR, HORTHY MIKLÓS-ÚT**

FIÓKÜZLET:

Dés, Zsibó, Bethlen, Zilah, Szilágycseh.

telenül vágjunk ki s ezen ritkítást még a fák vékonyabb ágainál is folytassuk, nehogy azok túl sűrűek lévén a gombabetegségek keltető helyévé legyenek.

Ezenkívül tanácsos minden ágcsonkot, simán ággyűrűnél eltávolítani, nehogy azon a rothadás a törzsbe behatoljon.

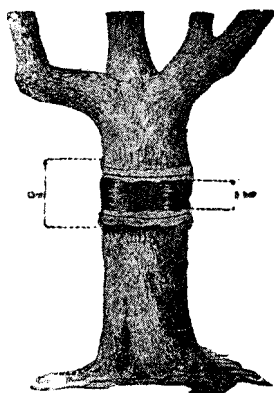
Minden vágási feületet legalább a szélű éles késsel simára faragjuk s az illó olajoktól hevítés útján megtisztított kátránnyal bekenjük. A fák vastag ágain vagy törzsén lévő lyukakból először késsel, vagy véssővel eltávolítjuk a korhadt, száraz farészeket és törmelégeket s az így kitisztított lyukakat cementhabarccsal kitömjük.

Igen fontos a galagonyapillenek a fákon függő hernyófészkeinek lehetőleg kézzel való összeszedése és elégetése. Hernyózó ollót, vagy fáklyát csak olyan esetben használjunk, ha a hernyófészkeket kézzel leszedni nem tudjuk, de ez eset-

ben a lehullott hernyófészkeket azonnal szedjük össze, mert meleg idő esetén a hernyók visszamásznak a fára. Ugyancsak le kell vágni és gondosan összeszedni a sárgafarupille hernyóinak telelőhelyét, a nagy hernyófészkeket.

A gyümölcsfa, de esetleg erdei fák kérgén telelő gyapjas pille tojásokat gondosan vakarjuk le és égessük el, vagy azok felületét kátránnyal bekenve, így akadályozzuk meg azok kikelését.

Éneklő madaraink részére tegyünk ki fészke-odukat, vagy a megéltöket javítsuk ki, mert a madarak szorgalmas segítő társaink a rovarok irtásában.

Márciusban a meleg napok beálltával ajánlatos az ősszel, októberben a törzsekre tett hernyóenyvgyűrűk átkenése, vagy feujítása, hogy így a fa törzsén felfelé haladó bimbólikasztó bogarakat, meg sok egyéb kártevőt elfoghassunk. Ugyanakkor ajánlatos a bimbólikasztó bogarak rázásához szükséges ponyvákat előszedni, néhány fán a rázást elkezdni, s ha a pony-

vára bogarak esnek, a rázást addig folytatni, míg a bogarak rajzása megszűnik. Ezen rázást csak reggel felmelegedésig folytassuk s a ponyvákön lévő bogarakat gondosan szedjük össze és égessük el, mert különben azok elrepülnek.

Meleg őszi, téli és koratavaszi napokon elvégezhetjük a téli permetezést, amely bármily szerrel történjék is, mindig itató lemosó permetezés legyen, szemben a nyári ködszerű permetezésekkel.

Téli permetezés a 2%-os bordói lé, a téli higitású mészkénlé és a karbolineumos permetlé, mely előbbinek erőssége az illető gyártmányától függ. Ajánlatos, ha tehetjük, a bordói lével való permetezés után a karbolineumos permetezést is elvégezni, de soha nem fordított sorrendben, mert a karbolineumos permethez a bordói lé kevésbé tapad. Nagy gyümölcsösöknél, ahol az időjárás meg a nagy költség a két permetezés keresztülvitelét kivihetetlenül teszi, ajánlatos a telep $\frac{2}{3}$ részét bordói lével, $\frac{1}{3}$ részét pedig karbolineumos szerrel permetezni, így a gyümölcsös minden harmadik évben részesül a drága karbolineumos permetezésben.

Gyümölcsészeti értekezéslet Kolozsváron.

Korponay Kornél felsőházi tag, Gyümölcs-termesztési Szakosztályunk elnöke megbízatást kapott a miniszterelnök urtól, hogy tegyen javaslatot a visszatért Erdély gyümölcsstermesztési színvonalának emelésére, — továbbá az értékesítés megszervezésére. Megbízatása következtében, részletes előterjesztést dolgozott ki, majd érintkezésbe lépett az anyaország legkiválóbb szaktekinélveivel.

A budapesti megbeszélések következtében Kolozsvárra érkezett dr. Jeszenszky Árpád, a Gyümölcsstermelők Országos Szövetségének igazgatója, Horn János m. kir. kertészeti igazgató, dr. Okály Iván kertészeti akadémiai tanár, Ambrosi György, a Pomológiai Bizottság társelnöke, Cserey Lajos, m. kir. kertészeti főfelügyelő, Phoppé Imre, m. kir. kertészeti intéző, kertészeti akadémiai titkár, Gyöngyössy Béla gyümölcsstermesztési intéző és Karmacsy Bertalan egyesületi titkár. Október 25-én a magyar szakemberek részvételével fontos megbeszélés volt az EMGE-ben Korponay Kornél felsőházi tag, szakosztályi elnök vezetésével, amelyen gr. Teleki Béla alelnök, Telegdy László ügyvezető alelnök

és az EMGE több tisztviselője mellett. Dr. *Keresztes* Dániel, *P. Nagy* Sándor, *Bay* Ferenc, *Ugron* Pál, *Mihályi* Kálmán, *Gidófalvy* Istvánné, *Gidófalvy* Etelka, *Gidófalvy* István, *Kiss* János, dr. *Szent-Iványi* Ernő, *Benedek* Pál, *Séra* István és *Antal* Dániel vettek részt.

Horn János, Karmacsi Bertalan és dr. Jenesszky Árpád ismertették a Gyümölcsstermelők Országos Egyesületének és a Pomológiai Bizottságnak munkásságát. Rámutattak arra, hogy adva van a lehetősége, szárítók, aszalóberendezések, tárolók és csomagolók felállításának, nem sokára sor kerül a gyümölcsfajták térképének elkészítésére s ennek alapján a különböző vidékeknek leginkább megfelelő fajták kijelölésére, a gyümölcsfavédelem és gyümölcsértékesítés megszervezésére. Majd színvonalas vita alakult ki az ügyben teendő lépések körül.

Kiss János magyardécsei ref. lelkész a híres

gyümölcsstermő falu nevében fejezte ki elismerését az EMGE-nek eddigi támogatásáért.

Az EMGE a Magyar Pomológiai Bizottságba, Korponay Kornél felsőházi tag szakosztályi elnököt, P. Nagy Sándort és Ugron Pált jelölte ki.

A megbeszélést követő napon a bizottság Magyardécsére utazott, ahol gyümölcsfa kezelési és védekezési mintabemutatót rendezett, mely hivatva van megállapítani egész Erdély területén legsürgősebben elvégzendő gyümölcsfavédelmi eljárások sorrendjét és módozatait. Ezzel a bizottság azt akarja elérni, hogy elveinek a gyakorlatban is érvényt szerezve, — általánosítható gyakorlati példát adjon, — amit Erdély bármely gyümölcsösében alkalmazhatnak.

E lépéssel a komoly munka a gyümölcsstermesztés terén is megindult és minden reményünk meg van arra, hogy a céltudatos irányítással elérje a kívánt eredményeket, az izletes és zamatos erdélyi gyümölcs visszanyerje régi hírnevét.

Zöldségkertészet

Téli teendők a zöldségkertben.

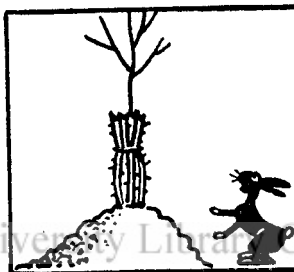
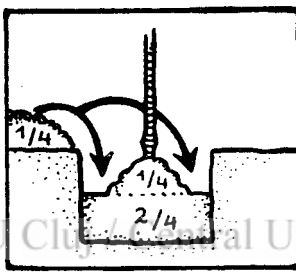
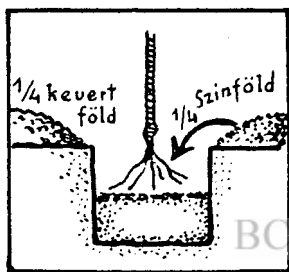
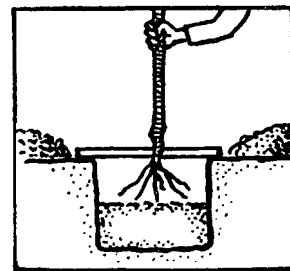
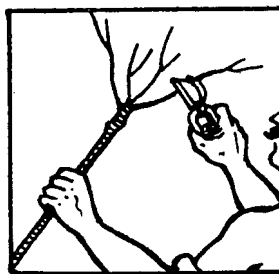
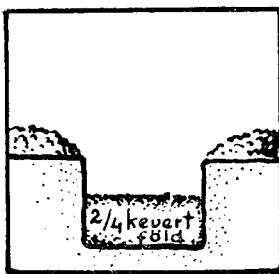
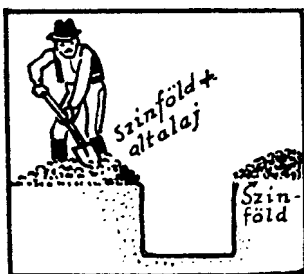
A külső kerti teendők, ha az időjárás ugyan még lehetővé teszi, a félbemaradt talajmunkák (ásás, hantolás, trágyázás, földgyengítés, csatornázás stb.) befejezésére szorítkoznak. Most már mielőbb be kell fejezni a nyár és őszi folyamán összegyűlt kerti hulladék, háztartási és udvari szemetet halomba rakását, hogy azokból az anyagokból az elkorhadás folytán komposztrágya legyen. A régebbi komposztra ne rakjunk friss anyagot, mert ezzel a régebbi komposzt átfogatását, vagy kirostálását nagyon megnehezítenénk. Legcélszerűbb, ha minden évben külön-külön halomba rakjuk az azévi növényi hulladékot és másféle szemetet. Enyhe napokon a melegágyat körülvevő szélvédő kerítést, valamint a kert kerítését is rendbe kell hozni, hogy a tavaszi munkatorlódás idején ez a munka ne szaporítsa az amúgy is sok teendőt. Az új melegágytelep helyét napos, szélről védett és emelkedett helyen, lehetőleg épület, vagy fal déli részén jelöljük ki s a kijelölt területről 30—50 cm. mélyen a földet hordjuk ki. Ha hajtással, azaz: korai melegágyi termények termesztésével is szándékozunk foglalkozni, akkor 50—60 cm. mélyen kell a melegágy helyét kimélyíteni. De, ha csak palánta nevelésre kívánjuk a melegágyat használni, az esetben nem szükséges a melegágy helyét kimélyíteni, mert ha a melegágyat a föld szintjén készítjük, az is megfelelő lesz. Ahol már télen óhajtunk hajtás céljából melegágyat készíteni, ott a melegágy helyét a nagyobb fagy beállta előtt takarjuk le gíz-gazzal, vagy szalmastrágyával, hogy a föld

át ne fagyjon. Télen javítsuk ki a melegágyi deszkakeretet és ablakkereteket. A szükséges paradicsom, bab és másféle karók előkészítéséről is már tél folyamán gondoskodjunk. A karók kérégi ajánlatos lehántani, mert az növényegészségügyi szempontból nagyon előnyös és ajánlható. A kuszó borsónak nem sima, hanem galyas karót kell készítenünk, mivel a borsó kapcsaival kapaszkodva emelkedik fel, nem úgy, mint a karósbab, ami a karóra csavarodva nő felfelé. A szabadban, sáncban, vagy más módon elvermelt zöldségfélék elvermeléséről is idejében gondoskodjunk.

A pincébe elraktározott zöldségfélék szelöztetését és gyakori áttisztogatását el ne mulasztuk. A nyáron gyűjtött magvakat is vegyük sorra és azokat kitisztogatva és figyelemmel megválogatva száraz, hideg és szellős helyen raktározzuk el vetésig. A hiányzó magszükséglet beszerzéséről pedig idejében gondoskodjunk. Ugyancsak télen készíthetjük el a zöldséges kert következő évi üzemtervét. Ez nagyon fontos munka, még ha kisebb házikerttről is van szó. Az üzemterv megmutatja, milyen és mennyi vetőmagra van szükségünk, hogyan oszthatjuk be leggazdaságosabban a területet, hogyan hasznosítjuk a trágyát és munkaerőt és végül mennyi termésre számíthatunk.

Vessünk minél több murkot, petrezselymet, áttelelő spenótot és salátát, mert jövőben valószínűleg megint zöldséghiánnyal kell megküzdenünk. Erre elsősorban a városokhoz közel lakó gazdáink gondoljanak.

AZ ÜLTETÉS 10 PARANCSA

MIT?	MIKOR?	HOVA?	HOGYAN?
	Ősz / Tavasz	DOMBOK ERDŐK KÖZÖTTI SZÉLES VÖLGYBEN	
	Ősz / Tavasz	NEDVES TALAJ KÖZELÉBEN	
	Ősz	DOMB DÉLI LEJTŐJÉN	
	Tavasz	DOMB DÉLI LEJTŐJÉN	
	Ősz / Ősz	KÖZTESNEK	
	Ősz / Tavasz	DOMBOK ERDŐK KÖZÖTTI SZÉLES VÖLGYBEN	
	Tavasz	DOMB DÉLI LEJTŐJÉN	
	Tavasz	DOMB DÉLI LEJTŐJÉN	

Novemberi tanácsadó.

Az *idei újborok*, mivel általában gyenge minőségűek, fokozott gondozást igényelnek. A gyenge, könnyű borok felületén hamar megjelenik a borvirág, gyorsan elszaporodnak az ecetbaktériumok, könnyen keletkezhet tejsavas mannitos erjedés stb. A zajos erjedés befejeződése után ne mulasszuk el tehát a hordókat *lehetőleg hamar színültig feltölteni*. A hordókat a feltöltések alkalmával *ne dugjuk be szorosan*, nehogy az utóerjedés során képződő szén-sav azokat szétvesse, vagy a dugót kilökve a bor egyrésze kifolyjon. Feltöltésre lehetőleg azonos fajtájú bort használjunk. Mivel a borok túlnyomórészt barnatörésre hajlamosak, *újbornak darabban állni ne hagyjunk!* Ha megfelelő hordó híján a bor félbenmaradna, akkor hetenként felette kevés ként égessünk el. Az új bor erősebb kénezésétől azonban egyébként legjobb tartózkodni, mert a *kénezzéssel* elpusztítjuk az almasavbontó baktériumokat is és *megakadályozzuk* a gyakran kívánatos — *természetes savcsökkentést*.

A mesterséges *savtalanításra* (amely tiszta, precipitált mésszel hl-kint egy ezrelék savra 66 grammot számítva történik) *ráérünk egy-két héttel az első fejtés előtt*, amikor egyúttal a barnatörés elleni kellő kénezést is elvégezhetjük.

A szőlőtörköly az idén keresettebb s értéke-sebb szeszfőzési nyersanyag. 1 q. szőlőből a sajtolás után 20—25 kg. törköly marad vissza 3—6 százalék cukortartalommal, vagyis 100 kg. törkölyből 4—8 liter 50%-os pálinkát nyerünk. Ezért érdemes azt szüret után gondosan elvermelni, azaz a levegőtől elzárva a kifőzésig el-tartani.

A kifőzött törköly, mint *takarmánypótlék* vagy komposztrágya anyag hasznosítható. Egyedül etetve, — mivel nehezen emészthető, nem bír kellő tápértékkel, de más takarmánnyal keverve, kiegészítésként etetve, — az állat jól értékesíti. Ser-tésnek 1—2 kg., marhának 3—10 kg., lónak 3—4 kg. adható belőle naponként.

Nyersen kiszórva csersavtartalma miatt — nagyon lassan korhad el, ezért trágyázásra csak előzetes, — egy-két évi korhasztás, komposztírozás után alkalmas.

A *fedéssel* — tehát a peronoszpórás, idejekorán lombját veszített szőlőkben — tekintettel a vesszők tökéletlen beéredésére — ne sies-sünk. Az idén remélhetőleg nem kell korai s

kemény téllal számolnunk; enyhe, nedves tél esetén pedig a korán betakarított, sokáig a föld alatt lévő rügyek a levegőtől elzárva könnyen kipál-hatnak. A fedést — különösen homokon — elég az első derek után, amikor a tőkék lombja már teljesen lehullt, — megkezdeni.

Az *időszerű* munkák sorrendje a szőlőkben az őszi időjárástól függ. Ha szüret után szép, száraz idő jár, kijelölhetjük a szaporításra érde-mes tőkéket, amelyekről lombhullás után *vesszőket* szedünk. Ilyenkor a levélről az egyes faj-lák még könnyebben felismerhetők. A tavaszi munkák megkönnyítése céljából az ú. n. előmet-szést is végezhetjük, amikor is a kitermelt szál-vesszőket, száraz csonkot stb. távolítjuk el. Per-sze ügyelnünk kell, hogy bujtáshoz, döntéshez szükséges vesszőket le ne vágjunk.

A tőkéket kitányérozva, ősszel végezhetjük el a *harmatgyökerezést* is, lombhullás után pedig a fedéssel egyidejűleg a szükséges *tőkepótló bujtásokat, döntéseket* is. A tavasszal és nyáron ké-szített oltványok ledöntésére is sor kerülhet. Le-dönteni csak teljesen beérett, jó forradású oltvá-nyokat érdemes. A döntéskor az alanyrész a föld alá kerül, az *oltási forradás 1—2 cm-rel a talaj szint fölé*. Ajánlatos döntéskor 3—4 kg. istálló-trágyát tenni az oltvány mellé, de csak úgy, hogy *a trágya az oltvánnyal közvetlenül ne érintkezzen*, mert penészedést okoz. A *nemes részt nem kell* — csak tavasszal — *visszavágni*, ezuttal elég, ha az alsó 2—3 rügyet betakarjuk.

Számbavéve a tőkehiányokat, ajánlatos a pótlásra szükséges oltványokat vagy gyökeres vesszőket tavaszi ültetésre előre megrendelni, illetve biztosítani.

A szénkénegezéssel fenntartott szőlőkben ilyenkor végezzük a filoxera gyérítést (m²-kint 3—4 lyukba 24—28 gr. szénkéneget fecsen-dezve). *Gyérítés előtt s után két héttel a talajt nem szabad bolygatni*, a fedést tehát csak szén-kénegezés után két héttel kezdhetjük meg.

A fedést lehetőleg porhanyó földdel (száraz időben) végezzük. A *lugastőkék* karjait szalmá-val, fagyapottal, többrétű ujságpapírral kötjük be. A szálvesszőket lehuzva, szintén 8—10 cm-es földréteggel kell letakarni, úgyszintén a tavaszi bujtásra szolgáló vesszőket is.

A felujtásra kerülő részeken azonnal meg-kezdhetjük a forgatást, hogy azzal minél koráb-ban végezhesünk. Ilyenkor még a pajorok nem huzódtak mélyre s azokat elég jól kiszedhetjük.

KÖNYVISMERTETÉS

Takarmányozástan. Irta: Dr. Weiser István egyetemi tanár és dr. Zaytai Artur, nyug. m. kir. kísérleti főigazgató; III. teljesen átdolgozott kiadás. Rózsavölgyi és Társa kiadása, 370 oldal. Ára 12 pengő. Megrendelhető a 17088 sz. póstatakarékpénztári csekkapon, vagy az Alföldi Szarvasmarha Tenyésztők Szövetsége címen: Budapest, VIII. ker. Baross utca 59 sz.

Szerzők a m. kir. állat-életlani és takarmányozási kísérleti állomás vezetői voltak s negyven év tapasztalataira támaszkodva írták meg vegytani és élettani ismeretekre felépített hatalmas munkájukat. A könyv nemcsak a felsőbb szakoktatásban részesült gazdának, de a gyakorlati készülségű közép és nagybirtokosnak is feltárja az állatok táplálása körül még a legutóbbi időben nyilvánosságra hozott ismereteket is. Hasznosan forgathatja ezt a munkát, az egyszerű kisgazda is, mert minden fajú, ivarú, korú és hasznocélú háziállatunk takarmányozására közöl gyakorlati előírást. Legbőségesebb a fejőstehenek takarmányozásának fejezete, amelyben különböző súlyú s eltérően tejelő tehének alaptakarmányára igen sok példa van, még pedig száraz takarmányra 31, zöldtakarmányra 26, erjesztettre 9 példa, a különféle abrakkeverékek összeállítását pedig 50 példán úgy mutatja be, hogy megállapítja, mennyit kell adni belőle 1 liter tejre.

A könyv három részből áll: az I. rész XVI. fejezetben, 69 oldalon a takarmány vegyi összetételét s a tápláló anyagok értékesülését, a II. rész XX fejezetben, 127 oldalon a takarmányok leírását tárgyalja a legtökéletesebb anyagismerettel, míg a III. rész V fejezetben 122 oldalon gazdasági állataink takarmányozásának gyakorlati kérdéseit oldja meg. Ezt a részt kiegészíti a IV. fejezet, mely a takarmánytáblázat használatához szükséges útmutatáson kívül 14 oldalon a takarmányok összetételét és táplálóértékét az eddig ismert legbőségesebb terjedelemben tartalmazza. A legpontosabb számításokat is lehetővé teszi a ballaszt %-nak és a hatékonysági hányadosnak a táblázatba történt felvétele.

Ezek előrebocsajtása után a kiváló szakmunka beszerzését Gazdatestvéreinknek a legmelegebben ajánljuk.

Sz. D.

Növénytermesztés írta: Villax Ödön dr., az Országos M. Kir. Növénynemesítő Intézet vezetője. III. bővített kiadás.

E munka 3 év alatt 3 kiadást ért el. Most bővített kiadásban jelent meg. Terjedelme 315 oldal, ára fűzve 7.50, egész vászonkötésbe kötve 9 P. Megrendelhető a szerzőnél. Címe: Magyaróvár.

A munka a szántóföldi növénytermesztés minden ágazatát a legkorszerűbb megvilágításban felfeleli. Az általános rész a talajtani, a talajművelési (eke nélküli gazdálkodás), trágyázási, vetési, ápolási, eséplési és terménynegőrzési fejezetekre oszlik, a különleges rész pedig valamennyi szántóföldi növényünk termesztési adatait külön-külön ismerteti. Részletes adatok találhatóak benne a konyhakertészeti növények és fontosabb fűfajaink szántóföldi magtermesztéséről, valamint az összes magyar nemesített növényfajtákról.

KISEBB SZAKKÖZLEMÉNYEK

A „Magyar Gyümölcs” a m. kir. földművelésügyi minisztérium kertészeti ügyosztályának és a Gyümölcstermelők Országos Egyesületének (GyOE) valamint az Országos Pomológiai Bizottságnak hivatalos lapja. A lap Magyarország egyik legnagyobb gyümölcsezési szaklapja, mely tudományos alapon népies modorban tárgyalja e szakmába vágó összes gyakorlati és elméleti kérdéseket. Ismerteti az időszerű törvényeket, rendeleteket. Munkatársai Magyarország legkiválóbb szakférfiai. A lap havonként 16—32 oldal terjedelemben képekkel gazdagon díszítve jelenik meg. A lap évi előfizetési díja 6 Pengő. A lap az Erdélyi Magyar Gazdasági Egylet tagjai részére két külön kedvezményt nyújt, amennyiben a 6 P. helyett 4 P. 80 fillérért rendelhetik meg az EMGE tagok. Ezenfelül mindazon EMGE tagok, akik ezévből megrendelik a lapot 1941-re és az előfizetési díjat 1940. dec. 31-ig beküldik, a f. évben megjelenő 3 számot díjtalanul küldi meg a kiadóhivatal. Az előfizetési díj a Szerkesztőség és kiadóhivatal címére küldendő be: Budapest, V. Vilmos császár út 76. Csekk számla szám 16,040.

Burgonyaültetés.

Krumpli-ültetésnél szereljünk a zsákra egy lécrámát és mint a hátizsákokra egy pár tartószíjjat, vagy gurtnit. Ilyen módon könnyebben visz az ember nagyobb súlyt és egy ember majdnem kétszer annyit ültethet, mivel két kézzel dolgozik és két sorban rakja a krumplit. Ma már sok szász gazdaságban látható és lényegesen könnyebben és gyorsabban megy a munka az ilyen zsákok használatával.

„Az E. M. G. E. azokat a célokat akarja megvalósítani, amelyek már régen kialakultak, de amelyek keresztülvitele elé kisebbségi helyzetben leküzdhetetlen nehézségek tornyosultak — mondotta gr. Teleki Béla, az EMGE alelnöke.

Gr. Teleki Pál miniszterelnök, vitéz dr. Lukács Béla földművelésügyi és vitéz Bonczos Miklós belügyi államtitkár is megjelentek a magyar gazdák ünnepségén.

Északerdély hazatérése óta az *Erdélyi Magyar Gazdasági Egylet* október 20-án rendezte meg az első gazdaggyűlését a kolozsmegyei *Gyalu* községben. Az EMGE helyi szervezete, a Gazdakör az elmúlt kisebbségi időkben is példás tevékenységet fejtett ki. Most pedig, hogy az építő szándék és akarat utjából elhárultak az akadályok s ismét szabad a magyar munka, a Gazda-

kör friss lendülettel s jövőbe vetett mély hittel lát hozzá feladatainak megoldásához. A gazdanapra a környező falvak gazdakörei részéről (Kiskapus, Magyarkapus, Lóna) több száz magyar gazda, gazda asszony és ifjú jött el Kalotaszeg híres festői népviseletében. *Ady* Elemér helybeli református lelkész, a falu magyarságának önzetlen vezető munkása, *Varga* György

Gróf Teleki Pál miniszterelnök ünnepélyes fogadtatása Gyaluban (x). 1. vitéz Lukács Béla földművelésügyi államtitkár, 2. vitéz nárai Náray Antal ezredes, szállásmester, 3. gr. Teleki Béla, az EMGE alelnöke, 4. Demeter Béla, az Erdélyi Gazda szerkesztője, 5. Ady László ref. lelkész, kalotaszegi népviseletben, 6. Albrecht Dezső, országgyűlési képviselő, 7. Szilágyi Ferenc járási gazdasági felügyelő, 8. Telegdy László, az EMGE ügyvezető alelnöke, 9. Ady Elemér gyalui ref. lelkész, 10. Daróczy Ferenc kalotaszegi ref. esperes, 11. Bercsényi Tamás szászfenesi plébános a kormányelnököt üdvözlő.

gazdaköri elnökkel fogadták a vendégeket. Először a korán érkező négyes sorokban felvonuló falvakat, aztán az EMGE központi elnökségét és kiküldötteit, gr. *Teleki* Béla alelnököt, *Telegdy* László ügyvezető alelnököt, *Mikó* László EMGE kirendeltségi vezetőt, *Demeter* Béla szerkesztőt, az igazgató választmány előadóját, *Nagy* Miklós titkárt. Majd magasrangú kormányfőtisztviselők érkeznek; *Mudrony* Ferenc miniszteri tanácsos, *Hubay* Sándor a külkereskedelmi hivatal alelnöke, *Pázsint* Ödön miniszterelnökségi osztálytanácsos, stb. Ott látjuk *Daróczy* Ferenc református esperest, *Ady* László magyarkapusi, *Bíbo* Béla dr. kiskapusi ref. lelkészeket, falvaik küldöttségeinek élén, *Bercsényi* Tamás szászfenesi plébánost, *Albrecht* Dezső országgyűlési képviselőt, az EMGE ig. választmányának tagját, *Varga* András földbirtokost, *Szilágyi* Ferenc gazd. felügyelőt, *Paull* Kamil EMGE vándorlanárt, stb.

A gazdanap istentisztelettel, illetve szentmisével kezdődött. A református templomban *Daróczy* Ferenc esperes hirdette az igét, a katolikusban *Bercsényi* Tamás mondott szentbeszédet. Csak közvellenül az istentisztelet előtt jött a hír, hogy az EMGE gyalui gazdanapját gr. *Teleki* Pál miniszterelnök úr jelenlétével tiszteli meg.

Istentisztelet után, a hatalmas gazdatömeg felsorakozott a református templom előtt, várva a miniszterelnök érkezését. Gr. *Teleki* Pál 11 óra után néhány perccel érkezett meg. A magyar gazdák kitörő lelkesedéssel fogadták és hosszantartó, meleg ünneplésben részesítették. A kormányelnök kíséretében volt vitéz dr. *Lukács* Béla földművelésügyi államtitkár, vitéz náray *Náray* Antal vezérkari ezredes, *Incze* Péter miniszteri tanácsos, személyi titkár és még több magasrangú miniszteri tisztviselő.

A templom bejáratánál *Daróczy* Ferenc ref. esperes, *Bercsényi* Tamás róm. kat. plébános és *Varga* György gazdaköri elnök köszöntötték a kormányelnököt, aki ezután a templomba vonult.

A dalárda a himnuszt énekelte, melyet a zsufolásig megtöltött templom gazdaközönsége együtt énekelt vele.

Az első üdvözet.

Ady Elemér református lelkész üdvözölte elsőnek gr. *Teleki* Pál miniszterelnököt. Előljáró szavaiban utalt a kisebbségi életre, mely ma már úgy jelentkezik, mint egy rossz álom, amit a visszatérés, a felszabadulás, a szabadság majdnem a feledés homályába merít.

A gazdanap ünnepélyes megnyitása a ref. templomban. 1. *Ady* Elemér ref. lelkész, 2. vitéz nárai *Náray* Antal ezredes, szállásmester, 3. *Pázsint* Ödön miniszterelnökségi oszt. tanácsos, 4. vitéz *Bonczos* Miklós belügyi államtitkár, menekültügyi kormánybiztos, 5. vitéz dr. *Lukács* Béla földművelésügyi államtitkár, (x) gr. *Teleki* Pál miniszterelnök, 6. gr. *Teleki* Béla, az EMGE alelnöke, 7. *Demeter* Béla, az Erdélyi Gazda szerkesztője, 8. *Mikó* László, EMGE kirendeltségi vezető, 9. *Török* Bálint EMGE igazgató.

A sok keserűségben azonban voltak örömapok és örömnépek is. Adjunk hálát a Mindenhatónak, hogy voltak prófétáink, akik eljöttek a nép közé. Eljöttek hozzánk, hogy fehérebb legyen a mi kenyérünk és azt békésen tudjuk elfogyasztani. Eljöttek a mi prófétáink, hogy az elesett és magárahagyott néphez szóljanak, hogy megtartsák őket földjeiken, megtartsák a jövőnek. És ezt a munkát és ezt a szerepet dr. SZÁSZ PÁL, a mi távollévő vezérünk, az Ő vezérkarával, a mi szeretett alelnökeinkkel gr. Teleki Bélával, Telegdy László ügyvezető alelnökkel s a többi munkatársával, az Erdélyi Gazdán keresztül pedig gr. Teleki Ádámmal és Demeter Bélával végezték. Ez volt az Erdélyi Magyar Gazdasági Egylet munkássága. Szívünk melegével köszöntöm a Nagyméltóságú Miniszterelnök urat, az egyházközség, a gazdakör és a környékbeli magyar gazdák nevében. Nem látogatóba jött hozzánk, hanem hazajött. Mindég velünk volt és érettünk dolgozott. Isteni ajándéknak kell neveznem, hogy ilyen vezérférfit adott a mi népünk számára, akitől a jövőben az irányítást s az igazi testvéri gondozást várjuk. Isten hozta Miniszterelnök Urat.

Gróf Teleki Béla beszéde.

Ady Elemér megkapó szavai után gr. Teleki Béla, az EMGE alelnöke emelkedett szólásra. Mé-

lyen megindulva tudatta, hogy a visszatért és felszabadult Erdélyben ime az EMGE megtarthatja az első gazdanapját és azon abban a nagy megtiszteltetésben részesülhet, hogy az ünnepségen tolmácsolhatja Erdély magyar gazdáinak mélyszéges tiszteletét és nagyrabecsülését gr. Teleki Pal miniszterelnöknek.

Ezután így folytatta:

„Ezen a felemelő ünnepen, amikor az EMGE szabadon jelentkezik, amikor már nincs többé akadály útjában s amikor a miniszterelnök úr s a kormányzat alapos helyzetismerete és megértése folytán lehetővé teszik számunkra a régebbi elgondolások megvalósítását — mégis keserűség szállja meg a mi lelkünket. A mai EMGE megteremtőjére és megszervezőjére gondolok, dr. Szász Pálra, aki legőszintébb fájdalomunkra nem lehet itt most közöttünk. Akkor hiányzik és akkor nélkülözzük, amikor odáig fejlesztette az egyesületet, hogy ma a leghatásosabb magyar ügyszolgálatot végezheti.

A továbbiak során rámutatott arra, hogy kormányzatunk a legmesszebbmenő támogatásban óhajtja részesíteni Erdély magyar gazdatársadalmát. Ezt a segítséget viszont az EMGE-n keresztül juttatja el a magyar gazdákhöz. Az erdélyi mezőgazdasági kama-

A gyalui gazdanap. A miniszterelnök (x) egy kiscgazda otthonából távozik. 1. gr. Teleki Béla alelnök, 2. Demeter Béla, az Erdélyi Gazda szerkesztője, 3. Nagy Miklós egyleti titkár, 4. Telegdy László, ügyvezető alelnök.

rák működését, amelyek magyar szempontból nem bírtak értékkel, jelfüggesztette, jogkörüknek gyakorlását és vagyonuknak kezelését az EMGE-re ruházta.

A gazdák faj tenyészállatokhoz, nemes vetőmagvakhoz fognak hozzájutni, — de senki ne várjon ingyen semmit. — Gróf Teleki Béla elmondta még ezután, hogy a magyar gazdatársadalom és az E. M. G. E. megbecsülését jelenti az a tény, hogy kormányzatunk hét képviselőt, illetve felsőházi tagot hívott be az EMGE dolgos tagjai közül. A hét parlamenti képviselő magában foglalja gazdatársadalmunk minden árnyalatát, köztük természetesen elsősorban kisgazdáinkat, akik szép számmal vannak képviselve.

Kiket foglal magába az EMGE.

Beszédét ezzel fejezte be:

Az Erdélyi Gazdasági Egylet a mindnyájunk által ismert útvonalon halad. Azokat a célokat akarja megvalósítani, amelyek már régen kialakultak, de amelyek keresztülvitele elé kisebbségi helyzetben leküzdhetetlen akadályok és nehézségek tornyosultak. Irányvonalán semmit sem változtatunk. Keretei között helyet talál magának minden olyan erdélyi magyar ember, aki a földből bármilyen formában él, vagy a földdel kapcsolatban van. A magyar gazdák testvéri közösségében élünk és a magyar gazdák testvéri munkaközösségét jelentjük a jövőben is. Ezért tehát valamennyien szívósan és kitarítóan dolgozni fogunk.

A kisgazdák nevében.

Az EMGE alelnökének beszéde után Török Gázi Ferenc magyarkapusi fiatal gazda beszélt. Egyszerű, világos, keresetlen, de tartalmas szavakkal mondotta el, hogy milyen nehéz idők jártak a magyar gazdák feje felett, volt idő, amikor reményvesztetten nézték egymás pusztulását. Azután jött az EMGE hívó szava, mely a magyar gazdákat munkára szólította és megértette, hogy a magyar gyermek jövőjéért, a magyar egyházért és iskoláért, a magyar föld megtartásáért, a nemzeti vagyon gyarapodásáért szervezkedniük és együttesen dolgozniuk kell. Ezért tanulták a jobb és több termelést, ezért dolgoztak. Az eredmény meg van a munka gyümölcse látható. A magyar kisgazdák köszöntését hozza a magyar királyi kormány elnökének, akit szívük teljes szeretetével várnak az ő hajlékaikba.

Kalotaszeg megsegítése.

Telegdy László, az EMGE ügyvezető alelnökének felszólalása következett azután. Arról szólt, hogy Északerdély területén a Székelyföld sors-

kérdései mellett a Kalotaszeg külön figyelmet érdemel. Ez a nép súlyos anyagi körülményei között is keményen és öntudatosan állotta a harcot. Végül ragaszkodott ősi hitéhez, hagyományaihoz, s éhez a csodálatos népviseletéhez. Kéri a kormányelnök urat, hogy a gazdasági megsegítésnél legyenek tekintettel Kalotaszeg magyarságára.

Az elhangzott beszédekre gr. Teleki Pál miniszterelnök válaszolt.

A miniszterelnök beszédét zugó éljenzés fogadta.

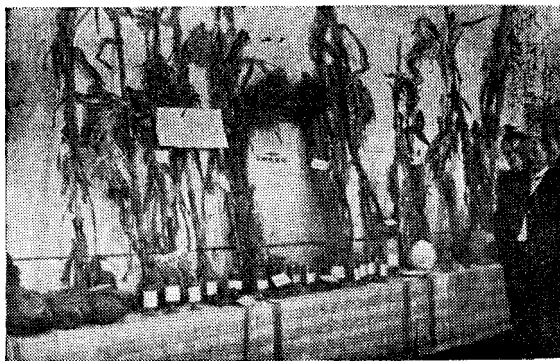
A földművelésügyi kormány nevében vitéz dr. Lukács Béla államtitkár szólt a gazdákhöz.

Vitéz dr. Lukács Béla földművelésügyi államtitkár a magyar gazdák felé fordulva elmondta ezután, hogy a földművelésügyi kormány minden erejével azon lesz, hogy igényeiket kielégítse és érdekeiket szem előtt tartsa. Ez irányban már is megtette a szükséges lépéseket, reméli, hogy fokozatosan, lankadatlan munkával elérik majd a célt.

A templomi ünnepség után a kormányelnök és kísérete látogatást tett a parochián, ahol beírta nevét az egyház aranykönyvébe. Innen az EMGE gazdakörének mezőgazdasági termény, állat és háziipari kiállítását tekintette meg. A legnagyobb elismeréssel nyilatkozott a látottak fölött. Részletesen és körültekintően érdeklődött a magyar gazdák problémái, szükségletei felől. Külön elismerését fejezte ki Ady Elemérné tiszteletes asszonynak és munkatársnőinek a gyönyörű háziipari kiállításért.

A miniszterelnök végül egy magyar kisgazda házáat és udvarát látogatta meg, ahol hosszasan elbeszélgetett a gazdával és a családtagjaival.

Gr. Teleki Pál déli 1 órakor tért vissza Kolozsvárra. A gazdanap további rendjén Hubay Sándor külkereskedelmi hivatali alelnök igen tartalmas előadása hangzott el az értékesítésről.

Részlet az EMGE gyalui gazdanapjának terménykiállításáról. Nagy Miklós titkár Varga György elnökkel és Harasztosi alelnökkel.

Ülést tartott az E. M. G. E. igazgatóválasztmánya.

Az egyesület szerepe az új helyzetben.

Az Erdélyi Magyar Gazdasági Egylet folyó évi október hó 25-én tartotta a felszabadulás óta első igazgatóválasztmányi ülését az erdélyi gazdasáradalom képviselőinek rendkívül nagy érdeklődése mellett. A távollévő dr. Szász Pál elnök helyett, gr. Teleki Béla alelnök, országgyűlési képviselő, az Erdélyrészi Gazdasági Tanács tagja elnökölt s az egylet központi vezetősége részéről Cs. Károly István és Kádár István kisgazda-alelnökök, Telegdy László ügyvezető alelnök, az Erdélyrészi Gazdasági Tanács tagja, Török Bálint igazgató, Demeter Béla, az Erdélyi Gazda szerkesztője, Vita Sándor országgyűlési képviselő, dr. Venczel József egyetemi intézeti tanár és dr. Asztalos Sándor jogtanácsos, mint előadók, Szeghő Dénes állattenyésztési felügyelő, Seyfried Ferenc és Nagy Miklós egyesületi titkárok, továbbá Szász István, a volt mezőgazdasági kamarák vagyonát kezelő EMGE-ügyosztály vezetője vett részt, valamint az igazgatóválasztmány tagjai közül: Antal Dániel EMGE-kirendeltségi vezető, Albrecht Dezső országgyűlési képviselő, Bay Ferenc szilágymegyei felügyelő, Bíró István felsőházi tag, Bagossy Sándor, Bíró Péter, Bikfalvy Ferenc EMGE-kirendeltségi vezető, Bodor Kálmán EMGE-szakosztályi előadó, dr. Böszörményi Sándor, az erdélyrészi GyOSz igazgatója, Benedek Pál, k. Balogh Ferenc, br. Braunecker Antal országgyűlési képviselő, dr. Farkas Árpád gazdasági akadémiai tanár, Fejérváry Jenő, Fejérváry Károly, Gidófalvy István, Horváth Árpád, dr. Harcsár Géza, dr. Jelen Gyula, Korponay Kornél felsőházi tag, Kós Károly, Kovásznay János, Koppány Rezső EMGE-felügyelő, Karcza Sándor, Kalló Imre, Markovits Kálmán dr. a Bihar megyei Gazdasági Egylet elnöke, Mikó László EMGE-kirendeltségi vezető, Molnár György, P. Nagy Sándor, dr. Pálffy László, Rednik Endre EMGE-felügyelő, Ráduly Lajos országgyűlési képviselő, Séra István EMGE-kirendeltségi vezető, Sigmond Ákos, Szász József, dr. Szász Ferenc, Székely Lajos, Svájczér Béla, Szent-Iványi Árpád, Tüzes Bálint, Tassy János, Ugron Pál és Ujhelyi László.

Új lehetőségek — régi célkitűzések.

Az igazgató-választmányi ülést gr. Teleki Béla alelnök nyitotta meg és beszédében rámutatott arra, hogy az Erdélyi Magyar Gazdasági Egylet a mostani új helyzetben is a régi célkitűzéseket óhajtja munkálni, nevezetesen továbbra is az a célja, hogy Erdély gazdasáradalmát minél hatékonyabban megszervezze s annak érdekképviseletét minél jobban ellássa, olyan szervezetet óhajt — most már sokkal gyorsabb ütemben — kiépíteni, amelyben a legkisebb

mezőgazdasági egységen munkálkodó kisgazda, a nagyobb kisgazda és a középbirtokos egyaránt megtalálja a maga értekeinek és érdekeinek határozott védelmét.

Az elnöki megnyitó után Telegdy László ügyvezető alelnök terjesztette elő az elnökség jelentését. Megállapította, hogy az EMGE a hatalomátvétel sok munkát adó heteiben — hála szervezettségének — maradéktalanul megtudta oldani azokat a feladatokat, amelyek rábizattak és azokat is, amelyeket a körülmények következtében önként vállalnia kellett. A jelentés részletesen tér ki azokra a munkálatokra, amelyeket az EMGE, mint a közellátás szerve végzett és azokra, amelyeket a gazdasági adatgyűjtés területén hajtott végre, majd beszámol azokról a különleges megbízásokról, amelyek az erdélyi magyar gazdasáradalom érdekvédelmét szolgálják és végül rámutatott arra, hogy a magyar kir. kormány, különösképpen pedig a földművelésügyi kormány az EMGE-t a visszacsatolt keleti vármegyék és Észak-erdély mezőgazdasági érdekképviseleti szerveként tekinti s annak munkásságát olyan irányban igyekszik előmozdítani, hogy az EMGE valóban gazdasáradalmunk érdekképviseleti szervezete lehessen.

Az igazgatóválasztmány ezek után az egylet időszzerű átszervezésének kérdéseit tárgyalta s megállapította az EMGE új szervezeti kereteit s az ezekben folyó munka iránytszabó célkitűzéseit. E nagyfontosságú tárgyalás során előterjesztése-

Fajtiszta, fajazonos, szavatolt csiraképeségű eredeti erfurti, hollandiai, dániai és magyar

**Főzelék
Zöldség
Virág
Fű**

és nemesített
takarmány
és répa

MAGVAK

„TRIFOLINO“

magtermelés, magkereskedés és magkiviteli cégnél kaphatók.

Lóhere, lucerna, szarvaskerep és minden más takarmánymagvakat legmagasabb napi áron vásárol

Saját magtisztító telep.

Kolozsvár, Széchenyi-tér 38.

Telefon 12-36.

Legkisebb rendelést is azonnal postázunk.

Arjegyzzék ingyen.

99

ket tettek: *Biró István* felsőházi tag, *Biró Péter* somkeréki gazdaköri elnök, *Bodor Kálmán* EMGE-szakosztályi előadó, dr. *Böszörményi Sándor* erdélyrészi GOSZ-igazgató, dr. *Farkas Árpád* gazdasági akadémiai tanár, *Horváth Árpád* diószegi kiscgazda, dr. *Jelen Gyula* az Erdélyrészi Gazdasági Tanács tagja, *Koppány Rezső* biharmegyei gazdasági felügyelő, *Korponay Koraél* felsőházi tag, dr. *Markovits Kálmán* a Bihar megyei Gazdasági Egylet elnöke, *Mikó László* EMGE-kirendeltségi vezető, *Séra István* EMGE-kirendeltségi vezető, *Swajczér Béla* földbirtokos, dr. *Szász Ferenc*, a Magyar Nép szerkesztője, *Tűzcs Bálint* földbirtokos, *Ugron Pál* földbirtokos és dr. *Venczel József* EMGE-előadó.

Tizenkét ügyosztály — öt kerület.

Az igazgatóválasztmány határozata képpen az EMGE központjában 12 ügyosztály létesül, mégpedig: 1. az igazgatási ügyosztály, mely az adminisztratív teendőket végzi, 2. a központi felügyelőség, mely a vidéki hálózat központja, 3. a növénytermelési és üzemtani ügyosztály, 4. az állattenyésztési ügyosztály, 5. a kamarai ügyosztály, mely gondoskodik a volt mezőgazdasági kamarák vagyonának kezeléséről, és végzi a különleges kamarai feladatokat, 6. a gyümölcsés-

szeti és kertészeti ügyosztály, 7. a gazdasági népművelési és mozgalmi ügyosztály, 8. az Erdélyi Gazda szerkesztősége és az irodalmi kiadványok ügyosztálya, 9. a statisztikai ügyosztály, 10. a zöld-mező ügyosztály, 11. az erdészeti ügyosztály és 12. a szarvasmarhaértékesítési ügyosztály. A külső szervezetet illetően 5 kerület felállítása határozottan el, mégpedig: I. kerület: Szatmár, Szilágy és Máramaros megye, szatmári központtal és szilágy megyei felügyelőséggel; II. kerület: Szolnok-Doboka és Beszterce-Naszód megye, dési központtal és besztercenaszódi felügyelőséggel; III. kerület: Kolozs és Bihar megye, kolozsvári központtal és biharmegyei felügyelőséggel; IV. kerület: Maros-Torda és Udvarhely megye, Marosvásárhely központtal és udvarhely megyei felügyelőséggel; V. kerület: Csík és Háromszék megye, Sepsiszentgyörgy központtal és csik megyei felügyelőséggel. Minden kerület élén kirendeltségi vezető áll, aki egyúttal annak a megyének gazdasági felügyelője, amelynek központjában a kirendeltség székel. A fars megye gazdasági ügyeit közvetlenül a kirendeltség vezető mellé beosztott megyei felügyelő látja el. Ezek a kirendeltség vezetők és megyei felügyelők tartják az összeköttetést az állam által kinevezett járási felügyelőkkel.

Részlet az EMGE gyalui gazdanapjának háziipari és népművészeti kiállításáról. Jobbra Ady Eleménné, a háziipari kiállítás rendezője.

Az EMGE vette át a volt mezőgazdasági kamarák ügy- és jogkörét.

Az igazgatóválasztmány tudomásul vette, hogy a volt román mezőgazdasági kamarák működését a fővezérség 1701—1940. számú rendeletével felfüggesztette, azoknak ügy- és jogkörét az EMGÉ-re ruházta át és a volt kamarák ingatlan és ingó vagyonának kezelésével az EMGÉ-t bízta meg. Ezzel kapcsolatosan az igazgatóválasztmány megállapította, hogy az EMGE nem lesz állami szervvé; ámbár kamarai feladatokat fog ellátni a jövőben, autonómiáját a legteljesebb mértékben megőrizni kívánja.

A megoldandó feladatok során aztán az erdélyi mezőgazdaság majdnem minden égető kérdése számbavétetett, de különösképpen a székelyföld gazdasági helyzete körül bontakozott ki termékeny eszmecsere. Az igazgatóválasztmány felszólaló tagjai egyöntetűen állapították meg, hogy a Székelyföldön a mezőgazdaság fejlesztésére irányuló törekvések a legszorosabban kapcsolódnak a Székelyföld iparosításának kérdésköréhez. Az igazgatóválasztmány úgy határozott, hogy a mezőgazdasági természetű kérdések mellett az EMGE hathatósan képviseli az illetékesek előtt a Székelyföld ipari kérdéseit is.

Továbbiakban az igazgatóválasztmány örömmel vette tudomásul a Biharmegyei Gazdasági Egylet és a szatmármegyei gazdák ama bejelentését, hogy a megváltozott viszonyok között is az Erdélyi Magyar Gazdasági Egyletnek óhajtanak tartozni és tevékenységüket az egylet keretében akarják tovább folytatni. Megállapítást nyert, hogy ez a tény azért is fontos, mert így az EMGE-nek lehetősége nyílik arra, hogy az anyaország mezőgazdasági viszonyait mutató területen bebizonyíthassa elveinek gyakorlatiasságát és ezzel bizonyára az egész ország gazdatársadalmának hasznára lesz.

Végül az igazgatóválasztmány felhatalmazást adott az EMGE elnökségének arra, hogy addig is, míg a közgyűlés az új helyzethez méltó és a magyar gazdatársadalom ügyszolgálatát minden vonatkozásban lehetővé tevő alapszabályokat hozhat, egyesület és tagjai érdekében megtehesse az összes, új helyzetünk megkívánta intézkedéseket.

A kisgazdatársadalom érdekvédelmét szolgáljuk továbbra is.

Az igazgatóválasztmány ezen első ülésének természetesen nemcsak az a jelentősége, hogy a felszabadulás óta az első s az EMGE új szervezeti kereteit meghatározta, hanem főleg az, hogy az egylet további irányát elvileg meghatározta — kimondván, hogy

az Erdélyi Magyar Gazdasági Egylet a megváltozott körülmények között is hű kíván maradni eddigi eszményeihez, nem kíván új utakra lépni, új irányba tájékozódni. A kis-

gazdatársadalmat akarja a jövőben is teljes erejével kiszolgálni.

Megállapítást nyert, hogy Erdély magyar kisgazdatársadalmának szerepe és jelentősége ugyanaz maradt s az egyletnek továbbra is az a feladata, hogy ennek a kisgazdatársadalomnak érdekvédelmét ellássa, művelődését előmozdítsa s vagyonosodása lehetőségeit számontartsa és oltalmazza.

Igazolásul hadd álljanak itt azok a kezdeményezések, amelyek munkálását egyletiünk máris megkezdte a földművelésügyi kormányzat támogatásával:

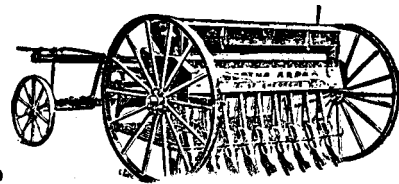
1. A vetőmagszaporító gazdaságok eredeti nemesített búzavetőmaggal való ellátása céljából a Földművelésügyi Minisztérium tiz vagon eredeti nemesített őszi búzavetőmagot bocsájtott az egyesület rendelkezésére s e vetőmagmennyiséget Bihar, Szatmár, Szilágy, Szolnok-Doboka, Beszterce-Naszód és Kolozs vármegyék területén 38 szaporító gazdaságnak ki is osztottuk, úgy, hogy a vetőmag a jövő évi termésből lesz visszaadandó és így gazdáink a vetőmag árának azonnali megfizetése alól mentesültek.

Ebből egyelőre — a fennálló szállítási nehézségek miatt — a székely megyék, sajnos, nem részesülhettek.

2. A Földművelésügyi Minisztérium felhívására hat búzakísérleti állomást állítottunk fel s ezek mindegyikén 26 különböző fajtájú búza összehasonlító kísérleteit folytatjuk le.

3. Takarmánysilók építésénél gazdáink köbméterenként 2-3 pengő segélyt kaphatnak, trágyatelepek építésénél trágyatelepenként 100 pengőt, továbbá a Földművelésügyi Mi-

Jó szerszám,
fél munka!

49

Valami nincs rendjén!

Ön sokat dolgozik, válogatott magot vetett és mégis kevés a termése!

Kellő figyelmet fordít Ön a gazdasági gépeire?

A különböző nagyságban készülő HOLCZMANN-féle mezőgazdasági gépek: **ekék,**

VETŐGÉPEK

kapálók, dobirostak, permetezők, különböző nagyságú burgonyapárolók, répavágók, szecskavágók és tengerimorzolók közismertek, mind jól dolgoznak, olcsók és tartósságuk elismert. — Kérjen ajánlatot!

HOLCZMANN JÓZSEF

mezőgazdasági gépgyár Nagykároly Szilágymeze

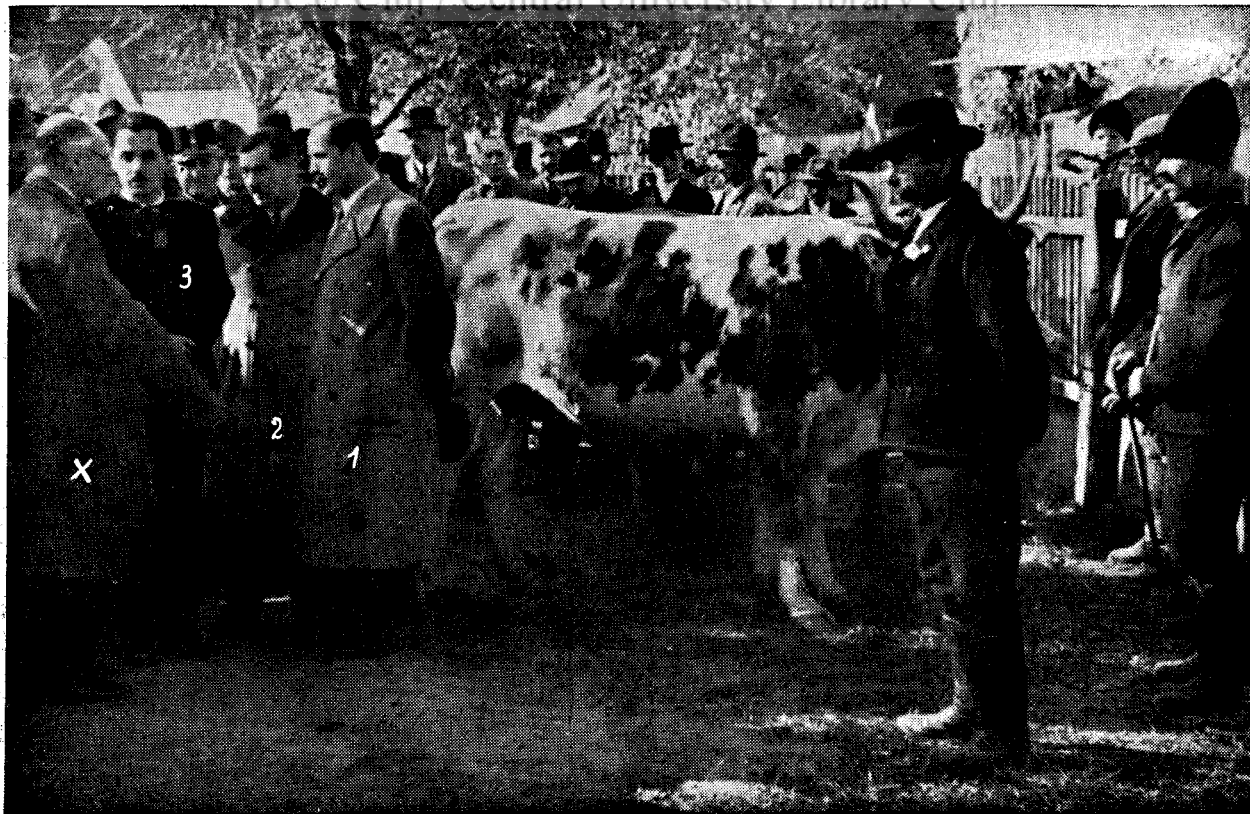
nisztérium hathatós segítségével a gazdakörök részére korszerű *vetőmagtisztító* berendezéseket fogunk felállítani.

4. *Tanfolyamainkat továbbra is rendezzük* eddigi tapasztalataink alapján, saját elgondolásaink szerint és a Földművelésügyi Minisztérium szakoktatási ügyosztályának támogatásával, de természetesen, hogy tanfolyamaink új előadási tárgyakkal bővüljenek s ahol szükséges mezőgazdasági traktorkezelői és cséplőgépkézelői tanfolyamokat is rendezünk.

5. A Földművelésügyi Minisztérium szövetkezeti ügyosztálya a gyümölcsstermesztés előmozdítása érdekében *tizenkét aszaló berendezés* ingyenes felállítását helyezte kilátásba s ezeket egyesületünk Avasujváros, Nagybánya, Felsőbánya, Nagyvárad, Zilah, Magyardécs, Bánffyhuynad, Nyáradmagaros, Székelyhid, Székelykeresztur, Csík-szentgyörgy és Angyalos községekben, illetve városokban szándékszik felállítani. *Gyümölcsosmagolót* tervezzük Nagybányára, Désre, Besztercére, Szilágysomlyóra, Székelykereszturra és Nagyváradra. *Két almátároló* felállítására is kaptunk ígéretet s ezek helyéül Nagybányát és Dést jelöltük meg. De valószínűleg lehetőség nyílik *néhány kisebb gabonarakár* felállítására is és ott, ahol

nagyobb széna-, szalma-, szarvasmarha- és gabonaforgalom bonyolódik le, *hidmérlegek* felszerelésére.

6. Végül jelenthetjük, hogy nemrégiben a Földművelésügyi Minisztérium állattenyésztési főosztálya egyesületünk rendezésében Székelyföldön négy napos körutat bonyolított le. A körút folyamán az illetékesek elismeréssel vettek tudomást arról a működésről, amelyet egyesületünk — ha szerény méretek között is, de mégis számottevő eredménnyel — folytatott az állattenyésztés területén. Az ügyosztály képviselői a körút befejezése után annak a véleményüknek adtak kifejezést, hogy *különösen Csík és Háromszék vármegyék területén, igen nagy hiány van apaállatokban. Szükséges 150—200 drb. tenyészbika kiosztása, sőt Csík megyébe 12 drb. tenyészbika szállítása még az őszy folyamán megoldandó.* Ezzel kapcsolatosan közölhetjük, hogy a tenyésztállatok beszerzésénél a községek 20%-os, a gazdakörök 25%-os árkedvezményben részesülnek s a szállítási költségeket teljesen a minisztérium viseli, sőt ha gazdáinknak elegendő készpénz nem áll rendelkezésükre, a minisztérium másfél éves hitelt is nyújt, s ez esetben a tenyésztállatok első évi biztosítását a minisztérium vállalja magára.

A gyalui gazdanap. Gr. Teleki Pál miniszterelnök (x) az állatkiállítás megtekintése közben. 1. Demeter Béla, az Erdélyi Gazda szerkesztője, 2. Szilágyi Ferenc járási gazd. felügyelő, 3. Nagy Miklós EMGE titkár.

Fontos tudnivalók!

Az 1940. évi cukorrépa-termés átvétele.

Mint ismeretes, a bécsi döntéssel elszakították a magyarországi marosvásárhelyi és romániai botfalusi és aradi cukorgyár cukorrépa termő területeinek egy részét. Az EMGE kötelességszerűen azonnal kormányunk tudomására hozta a cukorrépa-termelő gazdák veszélyeztetett helyzetét. Ennek következtében a magyar kormány tárgyalásokat kezdett Bukarestben a román kormánnyal. A két kormány október 23-án többek között az alábbiakban állapodott meg:

A botfalusi és aradi cukorgyár Magyarországra eső répa-termő területein a marosvásárhelyi cukorgyár végzi az átvételt és továbbítja a termést a fenti két gyárnak feldolgozás végett, viszont a marosvásárhelyi cukorgyár Romániában maradt termőterületein a botfalusi cukorgyár végzi az átvételt és továbbítja a termést Marosvásárhelyre feldolgozás céljából. A megállapodás további részeiben részletezi a répa fuvar költségeit, amelyet az említett két gyár fizet magyar, illetve román területen a határig. A vasúti vagonokat mindkét ország idejében köteles a répa-termelők rendelkezésére bocsájtani.

Azon répa-termelők, akik Magyarországon laknak, de akiknek vasútállomása román területen van, engedélyt kapnak, hogy a román-magyar határt átléphessék és a répát a román vasútállomáson adják át a botfalusi cukorgyár megbízottjának. Ugyanez a megállapodás érvényes az az ország részére is, akik magyar területen laknak, de a földjük egy része román területen van, oly módon, hogy a termést áthozhatják magyar területre.

A megállapodás intézkedik a répaszelet szállításáról is. A répa-termelők kötelesek 1940. november 15-ig nyilatkozni, hogy a szerződés szerinti répaszelet járandóságukat igénylik-e? Igenlő esetben a feldolgozó gyár vasuton elszállítja az illető termelő részére a szeletet, a fuvar kifizeti a termelő állomásáig és értesíti a másik állam területén lévő érdekelt gyárat a kifizetett fuvar összegéről, hogy a végleges elszámolásnál a termelőtől a répa-vétel-árból levonhassák.

A melaszra vonatkozóan úgy állapodtak meg, hogy Magyarországon a marosvásárhelyi gyár, Romániában a botfalusi, illetve az aradi gyár fogja kiszolgáltatni az érdekelt gazdák részére a szerződésben megállapított mennyiséget. Ugyanez a megállapodás vonatkozik a vagononként járó 7 kg. cukorra is.

Végül a megállapodás intézkedik arra nézve, hogy az összes cukorrépa és répaszelet szállításoknál mindkét ország kölcsönösen lemond mindennemű vámigénylésről.

Az erdélyi lóállomány feljavítása.

Ismeretes, hogy a román megszállás alatt milyen hihetetlen mértékben esett vissza Erdély lóállománya. Ezt a helyzetet csak súlyosbították a rekvirálási intézkedések, amelyek során tönkretették a még meglévő lóállomány jelentős részét. Egyesületünk kötelességének tartotta a helyzetről tájékoztatni földművelésügyi kormányzatunkat, gyors közbelépését kérve.

Most örömmel jelenthetjük, hogy a magyar szent koronához visszatért erdélyi részekben a magyar királyi földművelésügyi kormányzat a következő állami lótenyésztő telepek felállítását rendelte el:

1. M. kir. Szatmárnémeti Állami Méntelep. Parancsnoka Imrik Endre méneskari százados. Működési körzete: Szatmár, Máramaros és Szilágysági vármegyék. Címe: Szatmár.

2. M. Kir. Zsuki Állami Ménes és Méntelep.

Parancsnoka karstenfelsi és hegyaljai Paczor Árpád méneskari százados. Működési körzete: Kolozs, Beszterce-Naszód és Szolnok-Doboka vármegyék. Címe egyelőre: Kolozsvar.

3. M. Kir. Székelyföldi Állami Méntelep. Parancsnoka Gyertyánffy Aladár méneskari őrnagy. Működési körzete: Csik, Háromszék, Maros-Torda és Ulvarhely vármegyék. Címe, egyelőre: Csikszereda.

A felsorolt lótenyésztő telepek működésüket máris megkezdték.

Ugyancsak itt említjük meg, hogy a földművelésügyi kormány az erdélyi kisgazdák között jelentős számu tenyészkanca fog kiosztani. A szétosztás módjait a földművelésügyi minisztérium illetékes tényezői az Erdélyi Magyar Gazdasági Egylettel karöltve fogja megállapítani.

A mi képviselőink.

Kormányzatunk gondoskodott arról, hogy a visszatért Erdély is képviseletet nyerjen hazánk parlamentjében. Az erdélyi képviselők és felsőházi tagok számát viszont külön törvénnyel állapították meg, mely egyben felhatalmazta a kormányt a parlamenterek személyi kiválasztására is. Ennek során magyar gazdáinkat is megtiszteltetés érte, amennyiben egyesületünk vezetői, illetve tagjai sorából is kaptak egyesek behívót a parlamentbe. Magyarazata egyszerű; népünk döntő többségét gazdáink alkotják. Az állami élet fejlődési vonala pedig az érdekképviseleti rendszer felé irányul.

Kiket hívtak be sorainkból?

Gr. Teleki Béla lát, egyesületünk alelnökét, jól ismerik gazdatestvéreink, hiszen személyével már közvetlenül az egyesület átszervezése idején találkoztak. Azóta is teljes meggyőződéssel, tudásának és egyszerűségének legjavával szolgálta népünk e

fontos társadalmi rétegnek érdekeit. Jelenleg **dr. Szász Pál** távollétében, mint rangidős alelnök irányítja az EMGE munkáját.

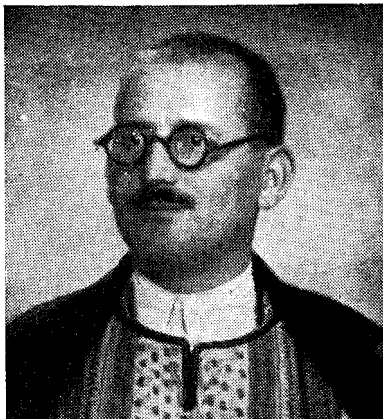

Vita Sándor az EMGE statisztikai és tanulmányi osztályának vezetője. Egyike a kisebbségi sorsban felnevelkedett új magyar nemzedék legkiválóbb képviselőinek. Aktív részt vett az utóbbi évtized kisebbségi munkájában, tevékenységét a

közgazdasági téren fejtette ki elsősorban. Alapos elméleti felkészültségével és gyakorlati munkájával minden vonalon csak megbecsülést érdemelt ki. Kereskedelmi akadémiát végzett, azután pénzügyi vonalon dolgozott, majd hosszabb ideig az erdélyi magyar szövetkezeti mozgalmakban fejtett ki igen értékes és maradandó munkásságot. Egy ideig szerkesztője

volt a „Szövetkezeti Értesítő”-nek, jelenleg társszerkesztője a „Hitel” című nemzetpolitikai folyóiratnak. Több tanulmányt írt és több előadást tartott az erdélyi magyarság gazdasági kérdéseiről. Valamennyi gazdasági természetű megnyilatkozásával az erdélyi magyarság gazdasági életének intézményes megszervezését szorgalmazta. Mint az EMGE statisztikai és tanulmányi ügyosztályának vezetője, igen nagy szolgálatokat tett a magyarságnak.

Kiss Kálmán

udvarhely-megyei kecsedkifalusi kisgazda 1900. július 7-én született. Néhány esztendeig gimnáziumi tanulmányokat folytatott, majd pedig visszatért szülőfalujába az eke szarvához. 40 kat. hold földön gazdálkodik s az

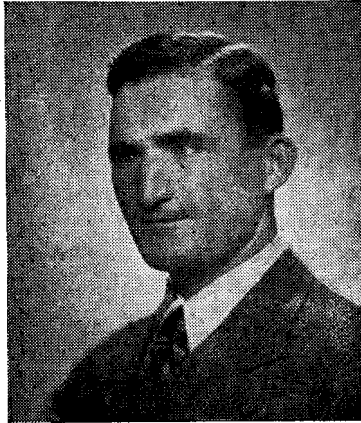
EMGE soraiban példaadó tevékenységet fejtett ki. Saját egyéni kezdeményezéséből jelentős számú székely kisgazdát szervezett be az egyesületbe s kivette a részét az EMGE mozgalmi életéből is. Úgy az udvarhelyvármegyei Gazdasági Egylet, valamint az EMGE tavaszi közgyűlésén elhangzott beszédei az öntudatos, cselekvő és építő szándéku magyar kisgazdatársadalom legtisztább és legegészségesebb felfogását tükrözték vissza. Jó szónok, aki a maga sajátos beszédmódjában élethű tolmácsolója a kisgazdatársadalom természetes és jogos óhajának és vágyainak.

Bodnár Sándor bihardiószezi kisgazda 49 éves — 6 elemít járt, — összesen 20 kat. hold földön gazdálkodik, amiből 10 hold bérlet. Öt éve alapító tagja egyesületünknek, 30 éve tagja a bihardiószezi gazdakörnek, melynek már 20 éve könyvtárosa és

10 éve ügyvezető jegyzője. Mint az EMGE meggyőződéses és lelkes hive, Bihardiószezen az

környékén minden egyesületi megbízásnak a legnagyobb lelkiismeretességgel tesz eleget úgy mint a tagsági díjak beszedése, vetőmag kiosztás, lap- és naptárterjesztés, gazda megmozdulásokban való részvétel, a falu búza értékesítésének megszervezése stb. E mellett szövetkezeti vonatkozásban is 12 éve fejt ki komoly munkásságot, továbbá az egyházi életben is szerepet játszik. Fiát a csombordi földműves iskolában taníttatta.

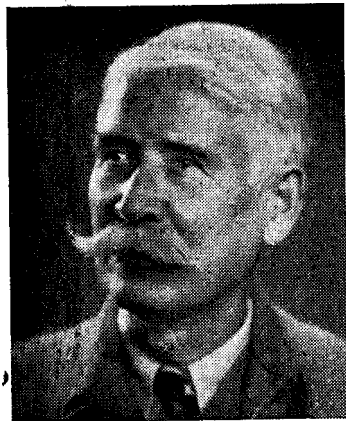

Ráduly Lajos háromszék-megyei kilyénfalvi kisgazda 1903 június hó 9-én született. 40 hold saját és 15 hold bérelt földön gazdálkodik. — Az EMGE-szervezés terén igen komoly érdemeket szerzett. Csak egyedül a községben több, 30 magyar kis-

gazdát hozott be az egyesületbe. Gazdaköri titkár, aki ebbéli minőségében állandóan figyelemmel kísérte a falu gazdasági viszonyait, a gazdák szükségleteit és kitűnő összekötő kapcsolatok bizonyult az egyesület és a vidék székely gazdái között. Önként és önzetlenül végzett munkásságával érdemelte ki a kormányzat figyelmét.

Br. Braunecker Antal érszakácsi földbirtokos elsősorban mint kiváló gazda vonta magára a figyelmet. Évek óta igen tartalmas munkásságot fejtett ki a megyei magyarság beszerzése körül. Készséggel állt rendelkezésre és szolgálatra minden magyar kezdeményezésnek és ügynek. Jól ismeri a magyar középirtokos-réteg valamennyi fontosabb kérdését.

Felsőházi tagjaink:

Korponay Kornél, neve nem ismeretlen lapunk olvasói előtt. — Erdély egyik legkiválóbb gyümölcstermelő szak tekintélye, gyümölcstermesztési szakosztályunk elnöke. 1872-ben született a szatmármegyei Fekete-faluban. Jogot végzett a buda-

pesti egyetemen. Saját birtokát 1901-ben kezdte művelni. A terméketlen földből 40 év alatt Erdély leghíresebb gyümölcsös kertjét varázsolta. 130 holdas mintagyümölcsöse az országhatáron túl is jól ismert. Exportcélokra termel. Birtokát fiának adta át s így jelenleg csak a faiskolájával foglalkozik. **Korponay Kornél** nevével sokat olvashattak tagjaink. Mindig és mindenütt ott volt, ahová a magyar kötelesség és önzetlen munkaszolgálat állította. Előrehaladott kora ellenére, fiatalos lendülettel és szívóssággal járta az EMGE tanfolyamait. Az összes tanfolyami

LUCERNÁT és más szálas takarmányt, CSÖVES és szemes tengerit felmetegedés nélkül őröl

6 nagyság már 3 HP.-tól.

114

KÁLMÁN JÓZSEF

műszaki és gépkereskedő

BUDAPEST, V. Kálmán-u. 14.

Telefon: 114-006. 117-189.

előadók közül ő vállalta a legtöbb önzetlen munkát. Kiváló képességeinek eismerését jelenti, hogy a Kormányzó Úr élethossziglan a felsőház tagjává nevezte ki.

Biró István olasztelki birtokos, 1878-ban született a háromszéki megyei Baróton. Egyetemi tanulmányait Grätzban és Kolozsváron végezte, majd a világháborúig mint középiskolai tanár működött. Igazgatója volt a vármegyei múzeumnak és a vasár-

napi munkásképző szabad liceumnak. Igazgatósági tagja a vármegyei gazdasági egyletnek és több hasonló természetű gazdasági és társadalmi szervezetnek. A világháború után, ahol mint sokszorosan kitüntetett tűzharcos százados küzdött, 1918 óta az udvarhelymegyei Olasztelkén lakik, ahol mesterséges öntözésre berendezett 40 holdas réten és 25 hold szántóföldön gazdálkodik. Van még 60 hold erdei kaszálója, 120 hold erdeje, kőbányája, mészégető kemencéje. Szimmentáli tenyésztése és tejgazdasága az egész megyében jói ismert. Két holdas gyümölcsösét legszakoszerűbben kezeli. Mint az EMGE és a vármegyei gazdasági egylet igazgatóválasztmányi tagja egyesületünk előmunkásai közé tartozik, aki önzetlen áldozatkészségével ezuttal méltó elismeréshez jutott.

Szász István, az EMGE kamarai ügyosztályának vezetője.

Ismeretes, hogy a kormány felfüggesztette az erdélyi mezőgazdasági kamarák működését s vagyruknek kezelését, továbbá jogkörüknek gyakorlati ideiglenesen az Erdélyi Magyar Gazdasági Egyletre ruházta. Ennek következtében egye-

sületünk felállította a mezőgazdasági kamarák vagonát kezelő ügyosztályát, melynek élére

Szász István került. (Apja alelnöke volt az E. M. G. E.-nek.) Szász István 1899 június 4-én született Segesváron. Érettségi után, 1917-ben hadba vonult, ahol a világháborúban több kitüntetést szerzett. A háború után a kolozsvári gazdasági akadémiára iratkozott be. A román impérium átvétele után Debrecenben fejezte be tanulmányait. Gyakorlati gazda. Kolozsvár melletti birtokát azonban bár ismert, híres mintagazdaság, kisajátították. Hosszabb ideig egy nagy kereskedelmi vállalat vezető tisztviselője volt Az EMGE igazgató választmányának pedig évek óta tagja, minden gazdamegmozdulásnak cselekvő résztvevője. A bécsi döntésig apjától örökölt novolyi birtokán is gazdálkodott, ami román területen maradt. Személyében az egyesület elsőrendű munkaerőt állított a mezőgazdasági kamarai kérdések szolgálatába.

Nemzetközi baromfikiállítás Budapesten.

A Baromfitenyésztők Országos Egyesülete november hó 26-tól december hó 1-éig rendezi meg a budapesti Országos Tenyész- és haszonállatvásártelepen őszi baromfi, galamb- és házi-nyúlkiállítását, amely a baromfitenyésztés egyre fokozódó nemzetgazdasági jelentősége folytán különös érdeklődésre számíthat.

A kiállítás megtekintését megkönnyíti majd, hogy sikerült a m. kir. államvasutaknál erre az alkalomra 50%-os utazási kedvezményt biztosítani.

Tervezetek, bejelentőívek a Baromfitenyésztők Országos Egyesületénél, Budapest, IX. Üllői-út 25. I. 10. szerezhetők be, ugyancsak itt kaphatók a kedvezményes utazásra jogosító igazolványok is.

Baromfitenyésztő vandorelőadónők kiképzése.

A Magyar Királyi Baromfitenyésztő Kísérleti Tangazdaság Gödöllőn 1941. év január közepén 6 hónapig tartó különleges tanfolyamot tart olyan tanítónők részére, akik a baromfitenyésztés vandoroktatásában szeretnék magukat kiképeztetni. Az E. M. G. E. bejuttathatna 2—3 jó előadókészségű 25—30 év körüli, az apró állatok tenyésztése iránt érdeklődő tanítónőt. A résztvevő tanítónők (vagy felsőfokú háztartási iskolát végzettek) a 6 hónap alatt díjtalanul kapnak oktatást és teljes ellátást, de ezért a baromfitenyésztéssel kapcsolatos minden fizikai munkát kora reggeltől késő estig maguk tartoznak elvégezni, mert a gyakorlati kiképzés nem mellőzhető. A 6 hónap alatt a növendékek népies próbaelőadásokat is tartanak, majd a tanfolyam végén vizsgát tesznek. A sikerrel végzett növendékeket a Földművelésügyi Minisztérium vandorelőadókként alkalmazza.

Pályázati kérvények az E. M. G. E. elnökségéhez címezve legkésőbb december 15-ig beadandók.

EMGE tagság — EMGE tagdíjak.

Az utóbbi két évben nap-nap után az erdélyi magyar gazdák végeláthatlan sora fordult segítségért, támogatásért, tanácsért, útbaigazításért egyesületünkhöz. A hozzánk forduló gazdáktól minden egyes esetben megkérdeztük: tagja-e az EMGE-nek, vagy valamelyik Gazdakörének? Bizony voltak olyan esetek is, amikor a gazdák — őszintén megvallva — szégyenkezve azt válaszolták, hogy nem tagjai ugyan, de hát hova fordulhatnának jó szóért és segítségért, ha nem Magyar Gazdasági Egyesületünkhöz?!

Olyan nehéz, vészterhes idők jártak a mi fejünk fölött, hogy tudomásul vettük az ilyen válaszokat és épen olyan készséggel álltunk rendelkezésükre és szolgáltuk érdekeiket, mintha ők is hozzájárultak volna az erdélyi magyar gazdaközösség megteremtéséhez, mintha ők is öntudatosan teljesítették volna kötelességüket, beléptek volna az egyesületbe, Gazdakört alakítottak volna, az Erdélyi Gazdát olvassák stb. Úgy éreztük, hogy egyetlen gazdatestvéreinket sem ejthetjük el azért, mert még nincs tudatában szerepének, hivatásának és kötelességének. Úgy vélekedtünk, hogy eljön majd az idő, s rádőbbsenek arra az igazságra, hogy senki sem várhat közösségi védelmet akkor, amikor ő maga a közönyről, nemtörődömségről tesz bizonyosságot. Az életben mindenért meg kell dolgozni, minden eredményért meg kell küzdeni. Végeredményben, a munkabíró és dolgozni tudó férfi munkaalkalmat és lehetőséget követelhet a társadalomtól, nem pedig könyöradományt, mert könyöradománynak, sőt mi több: koldulásnak is ítélnék azokat az egészségtelen jelenségeket, amikor arra rátermett, komoly emberek elvárják, hogy a társadalom hónuk alá nyuljon, nehézségeiken átmentse s anyagilag megmentse, anélkül, hogy ők bármit is cselekednének.

Mindezeket abból az alkalomból írjuk le, hogy immár, hála a Mindenhatónak, nem lehet azzal érvelni, hogy kisebbségek vagyunk és az idegen uralom szörnyű nyomása alól nincs honnan ingyen támogatást várjunk, mint az egyesülettől.

Nyíltan és egyenesen fel kell tennünk a kérdést: magyar gazdáink pótolni óhajtják-e az elmúlt kisebbségi idők veszteségeit tudásban és vagyonban? Számítanak-e arra, hogy részei legyenek mindazoknak a segítségeknek és messzemenő támogatásoknak, amit a földművelésügyi kormányzat és az EMGE, illetve a Földművelésügyi Minisztérium egyesületünkön keresztül érvényesíteni akar? Meg akarják-e ragadni a kínáló kitűnő munkaalkalmat, vagy ki-ki járja a maga útját, saját belátása szerint,

de viseli is ennek a magatartásnak a következményeit?!

Az az érzésünk, hogy Erdély magyar gazdasádalma felismerte a helyzeti adottságait és helyzeti előnyeit és azt okosan ki is akarja használni. A kihasználásnak azonban nincs más módja, mint tömörülni, erősíteni azt az egyesületet, amelytől az irányítást és a szolgálatot várja. Ez az erősítés viszont nem más, mint valamennyi gazdának egyesületünkben való cselekvő részvétele és a tagsági díjak felszólítás nélküli pontos befizetése. Senki ne jöjjön azzal, hogy nincs miből, — mert az ilyen érvelések a szó igazi értelmében nevetségesek. Évi két pengő a kisgazdánál igazán nem összeg. Gondolkozzanak csak azon, hogy évente hányszor fordítanak két pengőket kevésbé hasznos dolgokra.

Azok a magyar gazdák viszont, akik már tagjai az egyesületnek, tekintsék elsőrendű kötelességüknek behozni az egyesületbe mindazokat, akik még távol vannak.

A jövőben ugyanis, mielőtt az egyesületet bárki is, bármilyen formában igénybe venné, megvizsgáljuk, érdemes-e a segítségre?

A félreértések elkerülése végett azonban megjegyezni kívánjuk, hogy senki ne áltassa magát azzal, hogy közösségi munka nélkül, ingyen, — anélkül, hogy rászolgált volna —, majd az egyesület megkerülésével, közvetlenül az államtól úgyszólván megkapja mindazt, amire szüksége van. Jó tudni, hogy a miniszterelnök úr rendelkezésére a járási gazdasági felügyelők részben EMGE munkát fognak végezni, tehát az egyesület érködni fog afölött, hogy az állam gondoskodása elsősorban azokat érje, akik azt teljesen meg is érdemlik.

A téli kéthetes gazdasági tanfolyamokról.

Előző számunkban felhívással fordultunk gazdatestvéreinkhez és okleveles, illetve gyakorlati gazdáinkhoz, amelyben jeleztük, hogy az EMGE a jövőben még fokozottabb mértékben szorgalmazza a kéthetes gazdasági tanfolyamokat. Az egyesületet erre az elhatározásra az a körülmény indította, hogy a kéthetes tanfolyamok valóban beváltak és igen eredményesek voltak, ugyanakkor tagjaink egyre több tanfolyam megtartását sürgették. Most azonban nincs semmi akadály. Ismételten figyelmükbe ajánljuk tehát tagjainknak, hogy tanfolyami igényeiket mielőbb jelentsék be, hogy az egyesület idejében megtehesse a megtartással járó lépéseket. Számítunk arra, hogy előadóink sietni fognak önkéntes munkavállalásukat bejelenteni, hiszen az ily irányú multbeli tevékenységük a legtisztább és legönzletlenebb magyar ügy szolgálatát jelentette.

Az EMGE Elnöksége.

Olvasóink előtt bizonyára ismeretes, hogy a mezőgazdasági termények árait rendeleti úton állapították meg. (A legmagasabb árak.) A búzára, rozsrá, kétszeres- és zabra a m. kir. honvéd vezérkar főnökének 2893. Vkf. kat. közig. 1940. számú, a kukoricára a 2895. Vkf. kat. közig. 1940. és az

árpara a 2894. számú Vkf. kat. közig. 1940. rendeletek vonatkoznak. A kérdéses intézkedések megismerésére alkalom váltakoznak. Az alábbiakban tehát csak néhány olyan természetű fontosabb ár adatot közlünk, amelyeknek a megismerése még talán nem vált lehetővé.

az állatárakat illeti, azok helyenként —, kínálat és kereslet arányában minőség szerint

Az alábbiakban tehát csak néhány olyan természetű fontosabb ár adatot közlünk, amelyeknek a megismerése még talán nem vált lehetővé.

A 16-os számú közérdekű közigazgatási parancs október 28-án közli a m. kir. honvéd vezérkar főnökének 3257-es számú rendeletét a nyersbőr árának megállapítására. A rendelet szerint a magyar Bőripari Nyersanyagbeszerző és Értékesítő Rt., illetve annak bizományosai a mézszárosok és állatvágó vállalatok részére az alábbi bőrárakat kell kifizessék:

Marhabőrök:

I. minőségű tarka tehén, ökör és üszőbőrök kg-ként zöld sulyban, szarvval 36-on alul — — — — — 1.15 P.
zöld sulyban, szarvval 36 kg. és azon felül — — — — — 1.20 „
I. minőségű növendék (Pitling) bőrért 13—25 kg. zöld sulyban a fent megállapított 36 kg-on aluli árnál kg-kint 10 fillérrel magasabb ár fizetendő.

Bikabőrök:

I. minőségű tarka bikabőr kg-ként zöld sulyban 36 kg. alatt — — — — — 1.15 P.
36 kg. és annál nehezebb de 50 kg alatt 1.08 „
50 kg és annál nehezebb de 60 kg alatt —.90 „
60 kg és attól felfelé — — — — — .72 „

Az I. minőségű magyar fajtájú bikabőrért a fenti árnál kg-ként 10 fillérrel alacsonyabb ár fizetendő.

Bivalybőr:

I. minőségű zöld sulyban 12 kg-on felül kg-ként — — — — — 1.— P.

Borjubőrök:

I. minőségű borjubőr zöld sulyban fejes, hosszú lábakkal kg-ként — 1.50 P.
I. minőségű szalmarágó borjubőr zöld sulyban fejes, hosszú lábakkal kg-ként 1.20 „

I. minőségű bivalyborju bőr mint fent 7 kg-ig — — — — — 1.05 „
I. minőségű szalmarágó bivalyborju bőr mint fent 12 kg-ig — — — — — 1.— „

Ló-, öszvér- és szamárbőrök:

I. minőségű ló- és csikóbőr (kivéve a szörme csikóbőrt) farok- és sörényszőr nélkül 220 cm-nél hosszabb drb-ként — — — — — 15.— „
a 200—220 cm-ig terjedő hosszúságban drb-ként — — — — — 12.75 „
a 180—200 cm-ig terjedő hosszúságban drb-ként — — — — — 10.50 „
160—180 cm-ig terjedő hosszúságban drb-ként — — — — — 7.50 „
a 140—160 cm-ig terjedő hosszúságban drb-ként — — — — — 6.— „
a 140 cm. alatti drb-ként — — — — — 4.50 „

I. minőségű öszvérbőr ára 20%-al alacsonyabb a megfelelő méretű lóbőrre megállapított áruál.

I. minőségű szamárbőr ára:

160 cm. és azon felül drb-ként — — — — — 5.— P.
160 cm. alatt drb-ként — — — — — 3.— „

A fent megállapított árak 1940 október 7-től kezdve esedékesek és annál magasabb, vagy alacsonyabb ár fizetése, vagy követelése megtorló eljárás alá esik.

A gyapju felvásárlása.

Az erdélyi gyapjufeleslegek felvásárlása tárgyában a m. kir. honvéd vezérkar főnöke úgy intézkedett, hogy a forgalomba kerülő gyapjut a „FUTURA“, a Magyar Szövetkezeti Központok Áruforgalmi Rt. Budapest, V. kerület Vigadó utca 6. szám vásárolja fel. Ezzel kapcsolatban a következőket közöljük az érdekelt gazdákkal. A „FUTURA“ a juhtartó gazdák tulajdonát képező

gyapjút a Minisztertanács felhatalmazása alapján 1940 évi november hó 30-ig bezárólag az anyaországhoz történt visszacsatolása előtti áraknak megfelelő áron veszi át a gazdától. A minőségienként részletezett árakat a gyapjuárlap tartalmazza, melyet alább közlünk.

Az eladásra szánt gyapju felajánlása a lakóhely szerint illetékes városi katonai parancsnokság közigazgatási osztálya, illetve a községi előjáróság útján történik, ahol az eljárásra vonatkozóan gazdatársaink részletes felvilágosítást nyerhetnek.

Figyelmeztetjük az érdekelt erdélyi gazdatestvéreinket, hogy 1940 év november hó 30-a után a visszacsatolt területen is az anyaországbeli gyapjuárak lépnek érvénybe, amelyek lényegesen alacsonyabbak a volt gyapjuáraknál.

Az ipari gyapju (bőr-, szücs-, timár-, irha-, hulladék (gyapju) átvételi árának megállapításánál az Árelenőrzés Országos Kormánybiztosának 11.150—1940 számú, folyó évi május hó 30-án kiadott rendeletében foglalt árak irányadók.

*

Gazdatestvéreink nem ismerik még az anyaországi gyapjuminősítést, ezért tájékoztatásukra közöljük, hogy erre az ábécé első 5 betűje szolgál. (A, B, C, D, E) A legjobb gyapju a 4 A betűs, tehát AAAA, aztán a $\frac{3}{4}$ A-s, azaz AAAA—AAA/AAAA, aztán a 3—A-s azaz AAA, AAA/AA és AA/AAA, stb., leggyengébb minőségű az E betűvel jelzett rackagyapju. A kimutatóból is látható, hogy a cigája jobb s ezért ára 1 P. 1 fillérrel jobb a legjobb rackagyapjunál is.

Gyapju-árlap.

Gyapju megnevezése	Legkönnyebb és legmagasabb rendemenű		Könnnyű és magas rendemenű		Közepes rendemenű, hibátlan, kiegyenlített, jól kezelt tétel		Nehéz, alacsony rendemenű, kevésbé kiegyenlített és kevésbé jól kezelt tétel		Igen nehéz, homokos, vagy rosszul kezelt és hibás tétel	
	hibátlan, kiegyenlített, jól kezelt tétel									
	Az árak helyét feladóállomás, nettó kg-kint zsák nélkül értendők									
	P	f	P	f	P	f	P	f	P	f
Legfinomabb posztógyapju (AAAA—AAA/AAAA)	—	—	—	—	22—24 ^{0/0} 3	51	20—21 ^{0/0} 3	11	18—19 ^{0/0} 2	80
Finom posztógyapju (AAA,AAA/AA,AA/AAA)	—	—	—	—	25—26 ^{0/0} 2	84	23—24 ^{0/0} 2	62	21—22 ^{0/0} 2	40
Finom szövetyapju (AA—A/AA)	34—35 ^{0/0} 3	14	32—33 ^{0/0} 3	22	30—31 ^{0/0} 3	—	28—29 ^{0/0} 3	80	26—27 ^{0/0} 2	60
Középfinom szövetyapju (A)	34—35 ^{0/0} 3	13	32—33 ^{0/0} 2	93	30—31 ^{0/0} 2	75	28—29 ^{0/0} 2	56	26—27 ^{0/0} 2	36
Durva szövetyapju (A/B)	34—3 ^{0/0} 2	78	32—33 ^{0/0} 2	60	30—31 ^{0/0} 2	42	28—2 ^{0/0} 2	24	26—27 ^{0/0} 2	09
Finom, fésülhető szövetyapju (AA—A/AA)	34—35 ^{0/0} 4	21	32—33 ^{0/0} 3	95	30—31 ^{0/0} 3	70	28—29 ^{0/0} 3	45	26—27 ^{0/0} 3	19
Középfinom, fésülhető szövetyapju (A)	34—35 ^{0/0} 3	95	32—33 ^{0/0} 3	71	30—31 ^{0/0} 3	46	28—29 ^{0/0} 3	21	26—27 ^{0/0} 3	—
Durva, fésülhető szövetyapju (A/B)	34—35 ^{0/0} 3	72	32—33 ^{0/0} 3	49	30—31 ^{0/0} 3	25	28—2 ^{0/0} 3	04	26—27 ^{0/0} 2	80
Finom fésűgyapju (AA—A/AA)	34—35 ^{0/0} 4	62	32—33 ^{0/0} 4	33	30—31 ^{0/0} 4	06	28—29 ^{0/0} 3	80	26—27 ^{0/0} 3	53
Középfinom fésűgyapju (A)	34—35 ^{0/0} 4	56	32—33 ^{0/0} 4	27	30—31 ^{0/0} 4	—	28—29 ^{0/0} 3	72	26—27 ^{0/0} 3	46
Durva fésűgyapju (A/B)	34—35 ^{0/0} 4	42	32—33 ^{0/0} 4	16	30—31 ^{0/0} 3	89	28—29 ^{0/0} 3	62	26—27 ^{0/0} 3	36
Keresztezett fésűgyapju (B—B C)	34—35 ^{0/0} 4	10	32—33 ^{0/0} 3	86	30—31 ^{0/0} 3	61	28—29 ^{0/0} 3	36	26—27 ^{0/0} 3	09
Cigájagyapju (CD)	38—39 ^{0/0} 3	93	36—37 ^{0/0} 3	71	34—35 ^{0/0} 3	49	32—33 ^{0/0} 3	27	30—31 ^{0/0} 3	07
Rackagyapju (E)	fehér	—	—	—	48—50 ^{0/0} 2	92	43—45 ^{0/0} 2	61	38—40 ^{0/0} 2	30
	fehér	—	—	—	48—50 ^{0/0} 2	40	43—45 ^{0/0} 2	15	38—40 ^{0/0} 1	90

Báránnygyapju-árlap.

Gyapju megnevezése	Legkönnyebb és legmagasabb rendemenű		Környű és magas rendemenű		Közepes rendemenű, hibátlan, kiegyenlített, jól kezelt tétel		Nehéz, alacsony rendemenű, kevésbé kiegyenlített és kevésbé jól kezelt tétel		Igen nehéz, homokos, vagy rosszul kezelt és hibás tétel	
	Az árak helyt feladóállomás, nettó kg.-kint zsák nélkül értendők									
	P	f	P	f	P	f	P	f	P	f
Merino báránnygyapju (AAAA—AAA/AAAA)	—	—	—	—	22—24 ⁰ / ₂	99	20—21 ⁰ / ₂	64	18—19 ⁰ / ₂	38
Merino báránnygyapju (AAA,AAA/AA,AA/AAA)	—	—	—	—	25—26 ⁰ / ₂	41	23—24 ⁰ / ₂	23	21—22 ⁰ / ₂	04
Merino báránnygyapju (AA—A/AA)	34—35 ⁰ / ₃	10	32—33 ⁰ / ₂	90	30—31 ⁰ / ₂	70	28—29 ⁰ / ₂	52	26—27 ⁰ / ₂	34
Merino báránnygyapju (A/A)	34—35 ⁰ / ₂	82	32—33 ⁰ / ₂	64	30—31 ⁰ / ₂	48	28—29 ⁰ / ₂	30	26—27 ⁰ / ₂	12
Merino báránnygyapju (A/B)	34—35 ⁰ / ₂	50	32—33 ⁰ / ₂	34	30—31 ⁰ / ₂	18	28—29 ⁰ / ₂	02	26—27 ⁰ / ₁	88
Keresztezett báránnygyapju (B—B/C)	34—35 ⁰ / ₂	46	32—33 ⁰ / ₂	32	30—31 ⁰ / ₂	17	28—29 ⁰ / ₂	02	26—27 ⁰ / ₁	85
Cigája báránnygyapju (CD)	38—39 ⁰ / ₂	95	36—37 ⁰ / ₂	78	34—35 ⁰ / ₂	62	32—33 ⁰ / ₂	45	30—31 ⁰ / ₂	30
Racka báránnygyapju (E)	fehér	—	—	—	48—50 ⁰ / ₂	19	43—45 ⁰ / ₁	96	38—40 ⁰ / ₁	73
	színes	—	—	—	48—50 ⁰ / ₁	80	43—45 ⁰ / ₁	61	38—40 ⁰ / ₁	43

MEGJEGYZÉSEK: Fenti árak élő állatokról nyírt egységes minőségű, normális 6-8% hasábgypajt tartalmazó, koloncmentes és száraz gyapjura vonatkoznak és helyt feladóállomás vasuti kocsiba rakva érkezők.

Fenti árakból 1% ügynöki jutalék levonásba kerül.

Az egyes rovatokban feltüntetett százalékos számok a gyapju tisztasági fokozatát jelentik.

Az átvételre felajánlott gyapju árát a Gyapjubecslő Bizottság előzetes minősítés után fogja megállapítani.

A gazdákat is érdeklő fontosabb közigazgatási parancsok.

A katonai közigazgatás számos közigazgatási parancsot adott ki a visszatért keleti és észak-erdélyi országrész területén. Ez ügyben felkerestük *Mudrony* Ferenc miniszteri osztálytanácsost a katonai közigazgatás földművelésügyi csoportjának vezetőjét és az alábbi felvilágosításokat nyertük.

Az I. hadsereg katonai közigazgatási csoport 6-os számú közigazgatási parancsában november 2-án közzétették a 31-es számú hadsereg parancsnoksági rendeletet, amely elrendeli, hogy az összes katonai alakulatok az orvhalászat és vadorzás tilalmát kötelezően tartsa be. Együttal az egyes közigazgatási parancsnokságokat utasította arra is, hogy az orvhalászatot és a vadorzást minden rendelkezésre álló eszközzel akadályozzák meg és a tulkapásokat szigorúan büntessék meg.

A honvéd vezérkar főnöke a 21-es számú közérdekű közigazgatási parancsban november 2-án 3572 számú rendelete sürgős nemzetvédelmi és szociális vonatkozású nagyobb munkát keresztülvitele iránt intézkedik, amely a világháború során teljesített önfeláldozó szolgálatok következtében rokkanttá vált katonákról és a hősi halottak hátramaradottairól gondoskodik.

Kiterjesztetnek ugyanis a visszacsatolt keleti és észak-erdélyi országrész lakóira az 1933. évi VII. törvény cikk rendelkezései, azaz akik

a) román államtól eddig hadigondozás címén pénzellátást kaptak és jelenleg is ennek ideiglenes élvezetében állanak és a fent említett törvény alapján erre igényjogosítottak;

b) akiknek igényjogosultságát az előző uralom nem ismerte ugyan el, de az említett törvény rendelkezései szerint arra szintén jogosultak.

A hadigondozottak végleges ellátásba való vételéhez szükséges előmunkálatok lebonyolítását a járási (városi) katonai parancsnokságok saját hatáskörükben végzik. Amennyiben a katonai közigazgatás a polgári közigazgatás által felváltatnák, úgy a munkálatokat értelemszerűen a polgári közigazgatási hatóságok fogják végrehajtani.

A 20-as számú közérdekű közigazgatási parancsban a m. kir. honvédvezérkar főnöke 3686. szám alatt közli a hizott sertések számbavétele és a hizott sertésekben mutatkozó szükséglet megállapítása ügyében kiadott rendelkezéseket. A rendelet szerint valamennyi járási (városi) katonai parancsnokság 10 napon belül jelentést kell összeállítson, hogy a területén hány darab eladó hizó, továbbá kész hizott sertés van.

HIREK.

BÚCSÚ A TÚLOLDALON MARRADT FŐMUNKATÁRSAINKTÓL. Lapunk mai számának utolsó oldaláról lekerül néhány főmunkatársunk neve. Azoké, akik a bécsi döntés következtében, — továbbra is idegen uralom alatt maradtak, — azoké, akik az elmúlt időkben tudásuk, igaz tiszta magyar hitük és meggyőződésük legjavával végezték a rájuk bízott feladatokat. Dr. Konopi Kálmán, dr. Nagy Andre, Szász Ferenc, (pusztakamarás), Veres István és a többiek, akikkel a közös munkasorán egybeforrunk, — egyazon gonddal közösséget alkottunk s együttesen hirdettük, hogy Erdély magyar gazdasádjára s rajta keresztül egész erdélyi magyar népünk, az egységes, szívós és lankadatlan munkával, tanulással, előbbrehaladással képes egyedül megtartani és ápolni történelmi gyökereit és jogait. Tanítottak, nemes szívvel munkálkodtak, de azért nem vártak soha senkitől semmit. Még elismerést se. Érezték és tudták, hogy a feladat vállalás minden időben ügyszolgálat. A jelen esetben ügyszolgálat azért, mert továbbadták tudásukat annak a széles magyar néprétegnek, mely a legmesszebbmenő figyelmet és áldozatkészséget érdemli; a magyar kisgazdáknak. A név azonban csak formailag tűnik el a lapról, a közösségi gondolat megmarad és tovább él mindnyájunkban. A túloldalon van mit dolgozzanak és bizonyos, hogy első lesznek az önkéntes munkára jelentkezők közül.

Paull Kamil gyásza. Súlyos vesztés érte Paull Kamil, az EMGE ismert, népszerű vándortanárát. Édesapja Paull István, nyugalmazott gyógypedagógiai tanár, életének 81. évében, október 25-én Kolozsváron meghalt. Temetése október 27-én ment végbe tisztelőinek és barátainak mély részvéte mellett.

Gr. Teleki Mihály földművelésügyi miniszter olaszországi útja. Gr. Teleki Mihály m. kir. földművelésügyi miniszter Tasinari olasz földművelésügyi miniszter meghívására több napos látogatást tett Olaszországban. A miniszter kíséretében volt vitéz *Ricsóy Uharik Béla* miniszteri osztályfőnök, *Battha Pál* miniszteri osztálytanácsos, *Uray Sándor* és *Kovrig János* miniszteri segédtitkár és *Náray Szabó Tibor* előadó. A miniszter az olaszországi útjáról hazatérve, nyilatkozott a sajtónak. A legnagyobb elragadtatás hangján szólt arról a szíves baráti fogadtatásról, amiben részesítették. Nyilatkozatában utalt a baráti Olaszország fejlett mezőgazdasági kulturájára és azokra a csodálatos erőfeszítésekre, amik az olasz földművelésügyi kormányzat földművelésügyi politikáját jellemzik.

November közepén megnyílik a kolozsvári Gazdasági Akadémia. Az Erdélyi Magyar Gazdasági Egylet hagyományaihoz hiven mindig különös gonddal viseltetett a kolozsvári Gazdasági Akadémiánkra. A visszatérés után nyomban felterjesztéssel élt kormányzatunkhoz, megindokolva az akadémiának mint mezőgazdasági főiskolának további fentartását. Javaslatát magáévá is tette földművelésügyi kormányzatunk, és ennek következtében az Akadémia igazgatói szerepkörét vitéz dr. Biró Gyula vette át. A beiratkozások már folyamatban vannak és az előadások november 18-án kezdődnek.

Dr. Venczel József kitüntetése. A kolozsvári m. kir. Ferenc József Tudomány Egyetem tanári karának kinevezése során dr. Venczel Józsefet, az E. M. G. E. statisztikai és tanulmányi ügyosztályának előadóját, az egyetemmel kapcsolatos tudományos intézet tanárává nevezték ki. Dr. Venczel József mindössze 27 éves, de már gimnáziumi tanulmányainak befejezése óta a legértékesebb és

legnagyobb elismerést kiérdemlő közszolgálatot végezte. Mint kultúrpolitikus, statisztikus és lapszerkesztő egyaránt magas színvonalu munkateljesítménnyel vonta magára a figyelmet.

A csombordi Református Gazdasági Iskola Igazgatósága közli az összes érdekeltekkel, hogy mindazok a tanulók, akik nem jelentkeztek őszi gyakorlati vizsgára Csombordon, e vizsgát a Székelykereszturi Unitárius Gazdasági Iskolánál tehetik le, egy az iskola által meghatározandó s e lap hasábjain is közzététendő időben. Felhívjuk tehát, hogy összes érdekelt volt csombordi gazd. isk. hallgatóinkat, jelentkezzenek a vizsga letétele végett Unitárius Gazdasági Iskola Székelykeresztur, Udvarhely megye, címre küldendő levélben. A csombordi iskola értesíteni fogja a kereszturi iskolát arról, hogy kik jogosultak ott tanítványai közül ott vizsgázni. Iskolánknál maradt okmányok és ágytálcák elküldése egyelőre nagy akadályokba ütközik, de mihelyl lehetséges lesz, valamennyit elküldjük. Hogy ezek hol és mikor lesznek átvethetők, e lap útján fogjuk közölni, tehát figyelje minden érdekelt az Erdélyi Gazdát.

November havi állatvásárok.

1. Erdőd, Homoróddaróc.
2. Kolozsvár.
4. Arad, Csizér, Kolozs, Máramaros-sziget, Mártonhegy, Sikula, Szásztuyukos, Teke.
6. Gyergyóremete, Kápolnás, Szalárd, Törökfalva.
7. Batta, Bályok, Csikszentmárton, Nagyborosnyó, Sarmaság, Turterebes.
8. Drág, Erdőszáda.
11. Alkenyér, Balázstelke, Borsó, Honcótó, Kovászna, Marosvásárhely, Nagybaród, Sárkány, Szerdahely.
12. Barót, Hadad, Kisselyk.
13. Krasznabétek, Magyar-nemegye.
14. Batos, Királydaróc, Magyarlápós.
15. Nagyszalonta, Tasnád.
16. Szatmár.
18. Aknasugatag, Apahida, Avas-felsőfalu, Homoród, Siklód.
19. Szamoskrassó.
20. Beszterce, Erzsébetváros, Homoródszentmárton.
21. Batiz, Szilágynagyfalu, Vád.
23. Ditró.
25. Bánffyhunad, Halmi, Kőrösfeketető, Szinérváralja.
26. Aranyosmedgyes, Barlafalu, Szé helyhid.
27. Kászonalitz.
28. Szilágycseh.
29. Bethlen, Etéd, Feketekápolna, Szentegyhézasfalu.

Ha a vásár ünnepnapra esik, rendszerint a következő nap tartják meg.

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés szavanként 8 fillér. Vastagbetűvel szedett szavak 16 fillér. Jelígs hirdetés kezelési díja 50 fillér. Keretes hirdetések cm²-kénti ára 30 f. Legalább háromszori hirdetés esetén cm²-ként 25 f. Allástkereső EMGE

tagoknak a hirdetés díjtalan. Allástkeresőknek 50%-os engedmény. A hirdetési díjak a szöveggel egyidejűleg küldendők be. A hirdetések beküldésének határideje minden hó 20. Apróhirdetések után támpéldányt nem küldünk.

Allást keresők

Gépészi vagy mozdonyvezetői állást keres állami mozdonyvezetői állásból elbocsájtott, az összes gépészeti, Dynamó villamossági vizsgákkal rendelkező szakképzett 43 éves gépész, lehetőleg iparvállalatnál mozdonyvezetői vagy bármilyen gépészi minőségben. Címe: János Sándor, Gyanta Bihar vármegye 105

A „GLADYS” cipőpaszta a legjobb.

Asztalosmester nagyobb gazdaságban elhelyezkedést keres. Cím: Csép Sándor, Kolozsvár, Papfalvi út 76. Kerekdomb. 126.

Gazdasági szakiskolát végzett, öskezresztény, jó bizonyítványokkal és hosszabb gyakorlattal rendelkező 25 éves gazdász szerény igényekkel állást keres. Cím: Filep Jenő, Ikland, ap. Sáromberke, Maros Torda megye. 128.

Vizsgázott szakkertész állást keres. Mindenféle kertgazdaság munkában, gyümölcsös és faiskola kezelésben, virág- és konyhakertészetben, szőlészetben, pinceszészetben, valamint méhészetben hosszú gyakorlata van. Akik biztos eredményt akarnak elérni, irjanak e lap kiadóhivatalához. „Szakértő” jelígre. 100

Gazdatiszt, gyümölcskertész nagygazdaságokban szerzett gyakorlattal megfelelő állást keres. Cím a kiadóban. 119

Több éves gyakorlattal és jó bizonyítványokkal, szerény igények mellett gazdaságban elhelyezkedést keresek. Serítés és juhtenyésztésben is gyakorlatom van. Cím: Kovács Zsigmond, Nagyszalonta, Beresényi utca 3. 134.

A „GLADYS” cipőpaszta a legjobb.

Ispáni vagy mezőgazdasági gépész állást keres, 40 éves, nőtlen mechanikai vizsgával rendelkező és mezőgazdasági gyakorlattal bíró református egyén. Cím: Kiss Lajos Kolozsvár, Pata-utca 47. sz. 115

Teljes mezőgazdasági gyakorlattal bíró, javakorabeli, szorgalmas ispánt keresek. Gyümölcstermelésben gyakorlott előnyben. Dr. Bikfalvy István Zilah. 127.

Komoly gazdaságban elhelyezkedést keres gazdasági iskolát végzett, hosszú gyakorlattal rendelkező, 49 éves, nős gazdatiszt. esetleg ispáni állást is elfogadok. Cím a kiadóban. 102

Gazdatiszti vagy ispáni állást

keres gazdasági szakiskolát végzett, jó bizonyítványokkal és hosszabb gyakorlattal rendelkező, — a gazdaság minden ágában, valamint szőlőművelés és gyümölcstermelésben jártas, középkorú, nős, kiscsaládu, szerény igényű, komoly, szorgalmas, megbízható egyén. Ajánlatokat: Özv. Fogarasi Gyuláné, Kászontalitz, Csík megye küldendők. 101

TESTVÉREINK!

AMIDŐN KÖZEL 22 ÉVI IDEGEN URALOM UTÁN VISSZATÉRTEK SZENT ISTVÁN ORSZÁGABA. HAZFIAS MAGYAR SZERETETTEL KÖSZÖNT BENNETEKET

A GAZDAK BIZTOSÍTÓ SZÖVETKEZETE

MINDEN BIZTOSÍTÁSI ÜGYBEN BIZALOMMAL FORDULJATOK A GAZDAK BIZTOSÍTÓ SZÖVETKEZETÉHEZ.
KÖZPONTI IGAZGATÓSÁG:
BUDAPEST, IX. ÜLLŐI-ÚT 1. SZÁM
FŐKIRENDÉLTSÉG A VISSZACSAITÓI TERÜLET RÉSZÉRE:
KOLÓZSVÁR, DEÁK FERENC-UTCA 46 SZ.

 BESZTERCE-NÁSZOD V.M.

 BIHAR V.M.

 CSÍK V.M.

 HÁROMSZÉK V.M.

 KOLÓZSVÁR V.M.

 MAROS-TORDA V.M.

 MAROSVÁSÁRHELY V.M.

 NAGYVÁRÁD V.M.

 SZATMÁRNÉMETI V.M.

 MÁRAMAROSZIGET V.M.

 SZATMÁR V.M.

 SZILÁG V.M.

 SZOLNOK-DOBOKA V.M.

 MÁRAMAROS V.M.

 SZATMÁR V.M.

 SZILÁG V.M.

 SZOLNOK-DOBOKA V.M.

 UDVARHELY V.M.

 UGOCSA V.M.

 BESZTERCE V.M.

 DÉV V.M.

 SZÉKELYKERESZTÚR V.M.

 ZILAH V.M.

 CSÍKSZEREDA V.M.

1940. SZEPTEMBER HAVÁBAN
CHRISTUS ÉS AZ ÉRŐS
SZÉKELYKERESZTÚR

Szakkertészi állást keresek október 15—november 1-re. Értek a kertészet összes ágaihoz, a szakszerű gyümölcsészethez, szőlő és pincekertészethez, a modern méhészethez és kaptárkészítéshez. 41 éves, kis családú, hadmentes vagyok. Cim a kiadóban. 117

Adás-vétel

Eladó 600 kg. sajáttermésű őszi pannonbüköny vetőmag kg-ja 50 fillér, ab Udvarhely állomás. Zsákot önköltségi áron számítom. Biró Elek, Felsőboldogfalva, Udvarhely megye. 124.

Gyümölcsfák telepítését, permetezést és más díszserjéknél, kerteknek beállítását vállalom. Cim: Csergő István, Kolozsvár, Honvéd utca 9. 129.

A „GLADYS” cipőpaszta a legjobb

Csiki angoranyultenyészet elutazás miatt olcsón eladó. Kiállításon kitüntetettek, tözskönyvezettek 36 darab. „Angoranyultenyészet” Csikszereda, Mikó utca. 135

Méhviaszkat, üres lépeket, présmaradványt veszünk. Ajánlattal minta küldendő. „MÉH” Magyar Méhészek Értékesítő Szövetkezte, Bcdapest. Arany János utca 1. 122.

Eladó egy darab 1500 kilóig mérő marha hidmérleg. Egy darab Alfa separator (óránként 150 literi fölöz). 30 drb. Yorkshiri 8—10 hetes malac. Blatt Dávid Sömkerék, Szolnok-Doboka megye. 136

Kivennék hérbé 150—200 holdas birtokot, lehetőleg országút és vasúthoz közel. Lakóházzal és gazdasági épületekkel. Esetleg átvinném a felszereléseket is az állatállományt készpénzfizetéssel. Kolozsvár és Marosvásárhely környékiek előnyben. „Modern Gazdálkodás” jeligére. 127.

Szerkesztő: DEMETER BÉLA.

FŐMUNKATÁRSÁK:

Dr. Asztalos Sándor, Bodor Kálmán, Bikfalvy Ferenc, Dr. Eöry István, Dr. Gaál Alajos, Gyulai Sándor, Gyarmathy Piroska, Haáz Rezső, Koppány Rezső, Korponay Kornél, Korponay Ferenc, Kós Károly, Br. Kemény János, Klözel Oszkár, Mikó

László, Nagy Miklós, Nagy Sándor, Dr. Oberding József, Dr. Parádi Kálmán, Paull Kamil, Szeghő Dénes, Szilágyi Ferenc, Schöppner Sámuel, Seyfried Ferenc, Stief Ottó, Telegdy László, Tempfli János, Vita Sándor.

A rajzokat készíti: Guncser Nándor.

Mik a szárazcsávázás előnyei:

1. Munka- és időmegtakarítás.
2. A csávázás nincs meghatározott időhöz kötve, tehát bármikor eszközölhető.
3. A vetőmag csiraképessége nem csökken, hanem ellenkezőleg jelentősen emelkedik. Ez vetőmagmegtakarítást hoz, ami fedi a csávázás költségeit.
4. A vetés gyors és erőteljes fejlődése, jobb és egyenletesebb bokrosodás, ezáltal nagyobb termés.
5. A gombabetegségek biztos leküzdése és egészséges, bő termés.

Ezen előnyök biztosítására használjuk az

ARZOPOL-C porcsávázószer.

200 gr. ARZOPOL-C. 100 kg. vetőmaghoz hivatalosan engedélyezve.

Gyártja a

Vegy- és Élelmiszeripari R.-T., Növényvédelmi osztálya
NAGYVÁRAD

Kapható a „Mezőgazdák” Kereskedelmi R.-t. Kolozsvár, Majális-utca 16. sz. alatti lerakatában és minden jobb szaküzletben. 133